

Torsdagen den 1 oktober

Kl. 12.00–13.20
14.00–15.03

§ 1 Val av ledamöter och suppleanter i Nordiska rådets svenska delegation

Val av 20 ledamöter och 20 suppleanter i Nordiska rådets svenska delegation företogs.

Sedan de från valberedningen inkomna gemensamma listorna godkända av kammaren befanns följande personer valda till *ledamöter respektive suppleanter i Nordiska rådets svenska delegation* till dess nytt val till delegationen förrättats under början av nästa riksmöte.

Ledamöter

Phia Andersson (S)
Hans Wallmark (M)
Pyyri Niemi (S)
Annicka Engblom (M)
Eva Sonidsson (S)
Richard Jomshof (SD)
Lars-Arne Staxäng (M)
Peter Johnsson (S)
Staffan Danielsson (C)
Jan Lindholm (MP)
Thomas Finnborg (M)
Suzanne Svensson (S)
Aron Emilsson (SD)
Lars Tysklind (FP)
Håkan Svenneling (V)
Lena Asplund (M)
Rikard Larsson (S)
Lennart Axelsson (S)
Penilla Gunther (KD)
Paula Bieler (SD)

Suppleanter

Jan-Olof Larsson (S)
Anna Kinberg Batra (M)
Lars Mejern Larsson (S)
Cecilia Widegren (M)
Per-Arne Håkansson (S)
Cassandra Sundin (SD)
Pia Hallström (M)
Johan Andersson (S)
Ola Johansson (C)
Rasmus Ling (MP)
Maria Stockhaus (M)
Anna-Caren Säterberg (S)
Mattias Karlsson (SD)
Bengt Eliasson (FP)
Jonas Sjöstedt (V)
Helena Bouveng (M)
Lawen Redar (S)
Tomas Eneroth (S)
Roland Utbult (KD)
Dennis Dioukarev (SD)

§ 2 Avsägelser

Andre vice talmannen meddelade
att *Anna-Lena Sörenson* (S) avsagt sig uppdraget som ledamot i utrikesutskottet,
att *Anette Åkesson* (M) avsagt sig uppdraget som suppleant i skatteutskottet och
att *Maria Andersson Willner* (S) avsagt sig uppdraget som suppleant i utrikesutskottet.

Kammaren biföll dessa avsägelser.

§ 3 Anmälan om kompletteringsval

Andre vice talmannen meddelade att Moderaternas riksdagsgrupp anmält *Anette Åkesson* som ledamot i skatteutskottet och att Socialdemokraternas riksdagsgrupp anmält *Maria Andersson Willner* som ledamot i utrikesutskottet, *Anna-Lena Sörenson* som ledamot i socialutskottet samt *Anders Österberg* som suppleant i utrikesutskottet.

Andre vice talmannen förklarade valda till

ledamot i skatteutskottet
Anette Åkesson (M)

ledamot i utrikesutskottet
Maria Andersson Willner (S)

ledamot i socialutskottet
Anna-Lena Sörenson (S)

suppleant i utrikesutskottet
Anders Österberg (S)

§ 4 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Propositioner
2015/16:6 till kulturutskottet
2015/16:12 och 13 till civilutskottet
2015/16:16 till trafikutskottet
2015/16:23 till utbildningsutskottet

EU-dokument
Färdigställandet av EU:s ekonomiska och monetära union, till finansutskottet

Anf. 1 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Herr talman! Hanif Bali har frågat mig varför jag och regeringen satsar på att bygga ut bidragssystemen i stället för att skapa nya vägar till fler jobb.

Vidare har Fredrik Schulte frågat mig vad jag avser att göra för att öka drivkrafterna till arbete.

Jag besvarar interpellationerna i ett sammanhang.

Regeringens målsättning är att antalet personer som arbetar och antalet arbetade timmar i ekonomin ska öka så att Sverige når lägst arbetslöshet i EU 2020. I budgetpropositionen för 2016 har regeringen därför föreslagit stora framtidsinvesteringar i bostäder, klimatomställning och infrastruktur och en aktiv näringspolitik för fler och växande företag.

Trots den höga arbetslösheten är antalet lediga jobb fler än någonsin. Många arbetssökande saknar helt enkelt den kompetens eller erfarenhet som arbetsgivarna efterfrågar för att anställa. Personer som saknar fullföljd gymnasieutbildning har särskilt svårt att få fotfäste på arbetsmarknaden.

De allra flesta människor har starka drivkrafter till arbete och egen försörjning. Men för att de som har svårt att konkurrera på dagens arbetsmarknad ska kunna ta ansvar och öka sina chanser till jobb krävs att samhället svarar med konkreta möjligheter till utbildning, praktik eller andra insatser som leder till jobb. En viktig del av regeringens jobbagenda är därför investeringar i kompetens och matchning för att rusta människor att ta de jobb som växer fram. Satsningen på ett nytt kunskapslyft innebär en betydande ambitionshöjning vad gäller vuxnas lärande, vad avser både fler platser och högre kvalitet inom utbildning för vuxna.

Ungdomar ges större möjligheter att kombinera utbildning med arbete, praktik eller annan arbetsmarknadspolitisk insats och fler utbildningsmöjligheter skapas för långtidsarbetslösa. Arbetsmarknadspolitiken läggs om så att stödet till den arbetssökande blir mer individanpassat.

Vårpropositionen för 2015 och budgetpropositionen innehåller sammantaget investeringar för jobb som uppgår till drygt 14 miljarder kronor för år 2016. Det är investeringar som är nödvändiga för att möta de utmaningar Sverige står inför och en förutsättning för att minska arbetslösheten varaktigt.

Anf. 2 HANIF BALI (M):

Herr talman! Tack, Ylva Johansson, för svaret!

Det är knappast en hemlighet att regeringen väljer att beskatta arbete och företagande och omsätta pengarna i olika bidragssystem.

Det Ylva Johansson själv lyfter fram är ganska viktigt, att de satsar 14 miljarder kronor på det som de tror skapar arbete, nämligen utbildningsplatser. Samtidigt är skatten de lägger på just företagande och arbete 30 miljarder kronor. Någonstans tror Ylva Johansson att hennes åtgärder är dubbelt så effektiva hos henne som ute hos företagen. De är dubbelt så effektiva, och det ger dubbelt så hög avkastning att investera i Ylva Johanssons åtgärder som om företagen skulle fått använda pengarna till att anställa människor. Det är i grund och botten den analys regeringen har gjort.

Svar på
interpellationer

Samtidigt är det väldigt svårt att följa regeringens analyser, i och med att de i sin budget har tagit bort varenda beräkning av vad de olika förändringarna får för sysselsättningseffekt. Om det vore så att de här utbildningssatsningarna skulle leda till så fruktansvärt många jobb hade det varit på sin plats att man i alla fall i budgeten hade visat vilka sysselsättningseffekterna är. Men det har regeringen valt att ta bort och mörka.

Det finns en farhåga både med det vi ser med sjukförsäkringssystemen, där sjukförsäkringskostnaderna ökar, och med bidragssystemen och högre a-kassa. Enligt Konjunkturinstitutet och andra expertbedömare har båda en varaktig effekt att minska arbetskraftsutbudet och arbetskraftsdeltagandet. Det är här det blir så spännande. Det är med ett minskat arbetskraftsdeltagande som man kan få arbetslösheten att minska utan att fler jobb blir till. Fler människor söker inte ens jobb. Då räknas de helt enkelt inte som arbetslösa.

Det är första gången på tio år som SCB nu har både prognoser och en oro över att arbetskraftsdeltagandet sjunker. Det vore då på sin plats om regeringen hade andra åtgärder och sa: Okej, vi vill höja a-kassan och göra alla de här åtgärderna, men vi har andra åtgärder för att öka arbetskraftsdeltagandet. Men det har inte regeringen. I regeringens budget är det tomt på förslag som ökar arbetskraftsdeltagandet. Tvärtom finns det förslag som minskar arbetskraftsdeltagandet, som ökar trösklarna till arbete och beskattar jobben. Det kommer att leda till att vi får en högre arbetslöshet och i slutändan minskade skatteintäkter att finansiera vår välfärd med.

Vilka andra förslag har Ylva Johansson för att öka arbetskraftsdeltagandet, om det nu är så att de här pengarna gör mer nytta hos Ylva Johanssons departement än hos företagen?

Anf. 3 FREDRIK SCHULTE (M):

Herr talman! Jag har skrivit en interpellation till arbetsmarknadsministern mot bakgrund av den stora oro jag känner för att vi är på väg att bygga upp samma situation för framtiden som vi hade i början av 2000-talet, nämligen att det inte lönar sig att arbeta.

En av de största utgifterna som fanns med i regeringens vårproposition, och som vi beslutade om för några månader sedan här i riksdagen, handlar om att kraftigt höja a-kassan. För dem som har haft högst inkomster innebär det att man höjer taket i a-kassan från 15 000 till 20 000 i rena kronor räknat. Det innebär alltså att den som tidigare haft en god inkomst och som blir arbetslös nu får ett lönelyft på 5 000 kronor i månaden.

Herr talman! Det här gör att många yrkesgrupper kommer nära gränsen för om det verkligen lönar sig att arbeta. De som jobbar ska ju betala för att ta sig till jobbet. De har generellt sett större måltidskostnader. De kanske måste köpa arbetskläder, och de har andra typer av utgifter kopplat till sitt arbete. Någonstans kommer de till en punkt där det är tveksamt om det lönar sig ekonomiskt att arbeta.

I Sverige finns det starkt forskningsstöd för detta. IFAU har kommit fram till att det finns ett tydligt samband mellan hur hög a-kassan är och det man inom nationalekonomin kallar reservationslön, alltså den lägsta ersättning man är beredd att acceptera för ett arbete i förhållande till hur mycket man kan få i bidrag för att inte arbeta.

Också internationell forskning pekar tydligt på det. Finns det inte starka drivkrafter för arbete kommer människor att fasas ut från arbetsmarknaden.

Detta problem hade Sverige för 15 år sedan, men under de senaste åren har vi successivt kommit till rätta med det genom att göra det mer lönsamt att arbeta, genom att strama åt a-kassa och sjukförsäkring och genom att sänka skatter på jobb och företagande. Det har lett till ett kraftigt minskat utanförskap i Sverige. Vi har dock fortfarande problem med dem som står längst från arbetsmarknaden, det nya utanförskapet: i huvudsak unga människor och människor med utrikes bakgrund.

Med den politik som regeringen lägger fram är det stor fara att Sverige går tillbaka till den situation vi befann oss i för tio år sedan med ett bredare utanförskap där allt fler människor fastnar i bidragsberoende.

Jag har ställt en fråga till arbetsmarknadsministern: Vad gör regeringen för att öka drivkrafterna för arbete och för att det ska löna sig bättre att arbeta? Svaret är: ingenting. Det är oroande, herr talman.

Anf. 4 ALI ESBATI (V):

Herr talman! Jag kände mig tvungen att anmäla mig till debatten när jag läste de interpellationer som Hanif Bali och Fredrik Schulte har ställt. Sveriges riksdag är en intressant plattform där man kan diskutera politiska motsättningar, visa upp sin egen politik och fråga regeringen vad den anser.

Vad är det då Hanif Bali och Fredrik Schulte visar upp i sina frågor? För mig är det tydligt att de vill att börja med visar upp ett nästan chockerande ointresse för fakta och statistik. Det är startpunkten.

Är det något vi vet efter ett antal år med borgerlig politik är det vad förändringarna i det ni kallar utbyggnad av bidragssystem – det vi andra kallar försäkringar – har betytt och fått för effekter. Det är ett tydligt experiment som har genomförts med kraftiga förändringar och försämringar av a-kassan och andra försäkringssystem.

Har resultatet då blivit att vi har fått högre sysselsättning, lägre arbetslöshet och mindre utanförskap? Svaret är nej.

Innan jag gick till debatten såg jag en intressant artikel i tidskriften Arena av före detta LO-ekonomen Sandro Scocco. I den drar han en del historiska paralleller. År 1932 var högerns argument mot införandet av arbetslöshetsförsäkring ”orimliga och oöverskådliga anspråk på statskassan” och ”orimliga löner”. Det är exakt samma argument som förekommer nu.

En annan representant för högern från samma tid yttrade att ”den nuvarande socialförsäkringen utgör en moralisk fara för hela folket genom möjlighet för parasitära element att utnyttja förmåner som socialförsäkringen erbjuder för simulanter och arbetsskygga”. Samma resonemang kommer tillbaka i det som Hanif Bali och Fredrik Schulte lägger fram.

Fakta är motsatsen. Det gick inte som högern befarade. Efter åtta år av politik är resultatet det motsatta mot vad ni trodde.

Ersättningsgraden i a-kassan har sedan början av 90-talet gått från att vara 74 procent av lönen till att i dag i praktiken vara närmare 30 procent för dem som blir av med jobbet.

Antalet öppet arbetslösa som har a-kassa har sjunkit dramatiskt under 2000-talet, från ca 65 procent till ca 40 procent.

Prot. 2015/16:10
1 oktober

Svar på
interpellationer

Då borde det vara uppenbart att vi skulle få mycket lägre arbetslöshet och mycket högre sysselsättning. Så är det inte. Trenden har varit den rakt motsatta. Trenden för ersättningsgraden i a-kassan har varit tydligt nedåtgående, och trenden för arbetslösheten har varit ökande. Det är motsatta resultat mot vad ni hävdar.

Vad återstår då av argumentationen när inget finns av fakta och belegg? Jo, referenser till en teoretisk modellvärld där det *ska* bli så.

Jag har läst nationalekonomi, och jag vet hur det brukar låta. Men verkligheten fungerar inte så.

Frågan tillbaka till våra moderata kamrater blir: Är det verkligheten som ska gälla för de arbetslösa och för den svenska arbetsmarknaden, eller är det era teorier om hur ekonomin och framför allt arbetslösa människor fungerar som ska styra den ekonomiska politiken?

Anf. 5 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Herr talman! Det är uppenbart att verkligheten är Moderaternas värsta fiende. Sedan 2010 har sjukskrivningskostnaderna skenat. De har ökat med 70 procent. Från 2010 och under de fyra år framåt som ni hade regeringsansvaret fanns den bortre parentes. Inte hjälpte det. Inte hjälpte det att folk blev utförsäkrade från försäkringen. Från 2010 skenade som sagt kostnaderna och ökade med 70 procent. Uppenbarligen följer verkligheten inte Moderaternas teori.

Hanif Bali frågar mig om jag verkligen tror att utbildning leder till arbete. Ja, på ganska goda grunder tror jag det. Vi har ett läge med rekordmånga lediga jobb och höga vakanstal. Svaret jag genomgående får från arbetsgivarna är att de inte hittar folk med rätt kompetens. Utbildning spelar roll, och matchning spelar roll.

I ett annat konjunkturläge får vi kanske resonera på ett annat sätt, men i det konjunkturläge vi nu har, med många lediga jobb och svårt att få tag på rätt kompetens, kan vi på goda grunder anta att en flytt av pengar från ineffektiva skattesänkningar till utbildningssatsningar kommer att få god effekt. Bara verkligheten kan bevisa om jag har rätt. Jag har dock goda grunder för denna omprioritering.

Den politik som Hanif Bali och Fredrik Schulte förespråkar, med stora skattesänkningar och nedskärningar, har Sverige prövat. Den klarade bevisligen inte av arbetslösheten. Tvärtom har vi i dag en skyhögt arbetslöshet.

Jag vet inte hur jag ska förhålla mig till Fredrik Schultes inlägg. Vi har prövat er politik när det gäller arbetslöshetsförsäkringen. Jag kommer ihåg när dina partivänner i den gamla regeringen sa: Om vi förstör arbetslöshetsförsäkringen kommer arbetslösheten att sjunka. Om vi gör det riktigt dyrt att vara med i försäkringen, särskilt för dem i branscher där risken att bli arbetslös är stor, och om vi försämrar ersättningen kommer människor att komma i arbete i stället för att vara arbetslösa.

Med någon självinsikt måste ni medge att denna politik gjorde ett praktfullt magplask – så praktfullt att regeringen fick backa från sin politik och erkänna att den inte fungerade och inte hade de effekter man trodde. Man fick överge den riskrelaterade avgiften i försäkringen.

Nu har jag förstått att Moderaterna själva i sin ekonomiska politik föreslår en höjning av taket i arbetslöshetsförsäkringen i förhållande till den politik som de förespråkade i regeringsställning. Det är väl så att andra

inom Moderaterna – med kanske större hänsyn till verkligheten – har förstått att det var en politik som inte fungerade, och jag tror att de flesta moderater själva inser att den var ett magplask.

Prot. 2015/16:10
1 oktober

*Svar på
interpellationer*

Anf. 6 HANIF BALI (M):

Herr talman! Det verkar som om både Ylva Johansson och Ali Esbati är så benägna att se oss som de onda moderaterna med monokel och hög hatt – från 1930, som de var tvungna att gräva tillbaka till – att de förblindas av sina fördomar om oss och inte lyssnar på vad vi säger.

Jag frågade inte om utbildning leder till arbete. Det är ganska självklart att samtliga moderater sätter sina ungar i skolan och inte anser att man ska trycka ut dem på arbetsmarknaden direkt vid nio års ålder. Nej, det är klart att utbildning leder till arbete.

Det jag frågade var om det var rimligt att finansiera detta med ökad beskattning på arbete och företag. Det var snarare det som var frågan.

Det är lite märkligt med Ali Esbatis argumentation. Vi skulle vara immuna mot fakta, men den enda referens som han ger är Dagens Arena och en LO-ekonom. Det är alltså den objektiva verklighet som vi inte tar till oss.

Ali Esbati satt bredvid mig på ett möte precis i förmiddags där SCB gick igenom att både arbetskraftsdeltagandet och sysselsättningen har ökat, så han vet. Självklart är det så att om man ökar arbetskraftsdeltagandet, då ökar arbetslösheten. Men det betyder inte att det är färre människor som jobbar, utan det betyder att det är fler människor som är ute på arbetsmarknaden och söker jobb och därmed räknas som arbetslösa, i stället för att räknas i den kolumn som ni älskar att placera människor i, nämligen ”ej i arbetskraften”.

Det är vad regeringens politik kommer att leda till. Att man tar bort den bortre parentesen och andra saker, som generösare bidragssystem, kommer att leda till att färre räknas som arbetslösa och att fler trängs ut till kolumnen ”ej i arbete”.

Här skulle vi på något sätt vara immuna mot fakta. Vilka fakta är det vi är immuna mot? Har människor fått lägre ersättning? Absolut! Det är inget som vi sticker under stol med. Det var så att bidragssystemen blev mindre generösa och att det blev mer lönsamt att gå till jobbet. Det var absolut poängen med vår politik.

Men om man gör som regeringen – gör det mindre lönsamt att arbeta samtidigt som man beskattar arbete hårdare, beskattar företagen hårdare – på vilket sätt leder det till att fler kommer i arbete, på vilket sätt leder det till att utbudet av arbete ökar? Ingen ifrågasätter kausaliteten mellan utbildning och arbete. Frågan är om regeringens modeller och metoder för detta är de mest effektiva.

Men ni är som sagt helt förblindade av någon form av vilja att utmåla moderaterna som de onda kapitalisterna som redan sedan 1930 har hatat vanliga människor. Ni är så förblindade av det att ni inte ens klarar av att ha en saklig diskussion med ärligt ställda frågor till ministrar och dem som stöder deras budget.

Anf. 7 FREDRIK SCHULTE (M):

Herr talman! Vi lever i en ny tid. 75 år har nog passerat sedan den artikel som Ali Esbati har refererat till skrevs. Mycket har hänt. Moderaterna kan i vart fall blicka tillbaka till en väsentligt trevligare partihistoria än vad Ali Esbati kan göra. Ali Esbatis parti var ju då Sovjets lakejer, och det var väl inte så länge sedan som Ali Esbati själv uttalade sig och kom ut som kommunist och tidigare supporter av Sovjet.

Det där med historia tycker jag att vi kan lämna bakom oss, och jag tycker särskilt att Ali Esbati ska lämna det bakom sig.

Hur ser det verkligen ut? Jo, för nio år sedan hade Sverige en sysselsättningsgrad på 65,8 procent för människor mellan 20 och 64 år, och vi hade 78,8 procent för åldersgruppen 15–74 år. I samtliga grupper har sysselsättningsgraden ökat med 1 procentenhet, trots att vi har haft den största lågkonjunkturen sedan depressionen på 20- och 30-talet, den största ekonomiska krisen. Då har alltså Sverige ökat sin sysselsättningsgrad. Vi har fått 360 000 fler människor i arbete. 250 000 av dem är utrikes födda. Sverige har i dag den högsta sysselsättningsgraden i EU.

Jag förstår att Ali Esbati och arbetsmarknadsministern har ideologiska skygglappar och till varje pris vill svartmåla den tidigare alliansregeringen. Jag vet att arbetsmarknadsministern tidigare har sagt i talarstolen att sysselsättningsgraden sjönk under alliansregeringens tid vid makten. Hon har blivit konfronterad med det och mer eller mindre, åtminstone indirekt, tagit tillbaka sina påståenden. Att Ali Esbati nu går upp och säger samma sak är kanske inte så förvånande.

Men det är fakta. Sverige har alltså varit ett av de länder som haft starkast ekonomiska utveckling i Europa och västvärlden sedan 2006. Men man måste komma ihåg att vi hade en ekonomisk kris som var den största under en hel generation.

Sjukskrivningarna har minskat med 30 miljarder, arbetsmarknadsministern, trots att vi har haft inflation och trots att vi har haft en kraftig befolkningstillväxt. Vi har fått 150 000 färre förtidspensionärer. Visst har vi sett en ökning sedan 2010. Men det handlade framför allt om människor som utförsäkrades och sedan kom tillbaka. Beträffande den sammantagna utvecklingen för Sverige under de senaste nio åren är det bara – om man ser till fakta – att gå till Ekonomifakta.se för att snabbt kunna kontrollera hur det verkligen förhåller sig. Det borde arbetsmarknadsministern göra, för jag vet att hon har snubblat lite på siffrorna.

Visst har arbetslösheten gått upp. Men jag skulle, herr talman, vilja säga att arbetslösheten håller på att bli ett obsolet mått. Vi börjar närma oss en punkt där det inte längre är intressant att titta på arbetslösheten. Varför är det så? Jo, det är på grund av det som Hanif Bali tid redogjorde för, att Socialdemokraterna och Vänsterpartiet så gärna vill få ned arbetslösheten att de är beredda att sopa människor under mattan. Man förtidspensionerar dem. Man sjukskriver dem. Det är nu den politik som man lägger fram, med borttagande av den bortre parenteserna i sjukförsäkringen.

Arbetslösheten börjar alltså bli ett irrelevant mått. Det intressanta är hur många människor som faktiskt arbetar. Då spelar det roll med drivkrafter. Lönar det sig att arbeta, då kommer fler människor att vilja arbeta. Nu går regeringen åt precis motsatt håll.

Anf. 8 ALI ESBATI (V):

Herr talman! Folk som inte riktigt lyssnar på vad de kommenterar är en egen genre, så att säga. Jag citerar: ”Tyvärr verkar regeringen snarare vilja minska incitamenten och drivkrafterna till arbete genom höjd a-kassa och ett borttagande av den bortre gränsen i sjukförsäkringen.” Det är ett citat inte från 1932 utan från Fredrik Schultes interpellation till regeringen. Min poäng var att det är samma typ av resonemang som fortfarande dominerar inom högern, trots att vi har haft 75–80 år av verklighet däremellan att förhålla oss till. När jag sa det slog Fredrik Schulte en volt in i Sovjetunionen – det får stå för honom.

De fakta som jag redovisade var naturligtvis inte påhittade av någon på Dagens Arena, utan de är när det gäller arbetslösheten från AKU, det vill säga Statistiska centralbyrån, och när det gäller deltagande i a-kassan från Arbetsförmedlingen och A-kassan. Det är öppna, tillgängliga fakta för den som till äventyrs skulle intressera sig för dem.

Då var min poäng som jag redovisade att den här mycket kraftiga minskningen av ersättningsgrad i a-kassan inte har åtföljts av att arbetslösheten har sjunkit. Tvärtom är trenden den rakt motsatta. Argumenten håller alltså inte. Man måste hitta andra skäl till att det ser ut som det gör.

Vi är eniga om att sysselsättningsgraden är mycket viktig, och vi är eniga om att sysselsättningsgraden i Sverige har varit mycket hög under lång tid. Vad beror det på? Jo, det beror bland annat på att vi har haft en välfungerande arbetsmarknadspolitik. Liknande länder uppvisar samma sak. Man har haft god ersättning till dem som blir sjuka och arbetslösa, och man har haft en bra fungerande arbetsmarknadspolitik som har syftat till någonting annat än det som Fredrik Schulte och Hanif Bali efterlyser, nämligen att man ska bestraffa de sjuka och arbetslösa. Man bekämpar arbetslöshet och sjukdom, inte de arbetslösa och de sjuka.

Jag ser att ni är sura över att detta inte är den röda tråden i dagens regeringspolitik. Men jag är glad att det är på det sättet.

Anf. 9 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Herr talman! Det är intressant att lyssna till denna retorik där man väljer de år som man tycker passar för att få precis den utveckling som man vill hänvisa till. Om man ska ta hänsyn till verkligheten måste man vara lite mer ärlig än så när det gäller vilka årtal man tar.

När det gäller sysselsättningsgraden, som jag anser är det viktigaste måttet på hur väl arbetsmarknaden fungerar, tog den gamla regeringen med nöd och näppe sig upp till det läge som sysselsättningsgraden hade när man tillträdde 2006. Det var det som hände. Under i princip alla åtta år låg sysselsättningsgraden lägre, utom precis i början. Men när er politik började bita sjönk sysselsättningsgraden. Sedan kämpade ni er upp till den nivå där den var när ni tillträdde. Den har ju inte ökat under åtta år med en borgerlig arbetsmarknadspolitik.

Nu har vi ett läge att öka arbetskraftsdeltagandet. Det är en stor utmaning. Många människor kommer till Sverige, och många av dem får uppehållstillstånd för att stanna här. Det är en oerhört stor, viktig och bra utmaning för Sverige att också öka arbetskraften och se till att människor blir rustade för att kunna delta på arbetsmarknaden och också kunna få jobb.

Prot. 2015/16:10

1 oktober

Svar på
interpellationer

Det är lite intressant att lyssna till Fredrik Schulte när han säger att ökningarna av antalet sjukskrivningar från 2010 beror på att de sjuka kom tillbaka till sjukförsäkringen. Ja precis, det är poängen. De blev inte friska av att utförsäkras. Det är också det som bevisas av detta. Er politik gjorde alltså inte folk friska. Efter att tidsgränsen hade passerat kom de tillbaka till försäkringen. Då har man skenande kostnader och en ökning med 70 procent sedan 2010. Detta är ett allvarligt läge, och det måste mötas på riktigt med att man vänder utvecklingen och inte att man trixar med statistiken.

Jag ska svara seriöst på Hanif Balis fråga. Han frågade ungefär följande: Hur kan jag tro att detta att man återställer en bevisat ineffektiv skattesänkning, det vill säga den sänkta arbetsgivaravgiften för ungdomar, och i stället satsar pengarna på utbildning leder till fler jobb? Jag ska förklara varför jag på goda grunder tror det.

Det var en bevisat ineffektiv skattesänkning, som dessutom var mycket dyr, och som gav väldigt lite pang för pengarna. I dag har vi ett läge på arbetsmarknaden med höga vakanstal, där många jobb inte tillsätts på grund av att man inte får tag i rätt kompetens. Det beror delvis på att vi har en dåligt fungerande matchning med en myndighet som inte fungerar så väl som den borde efter åtta år av vanstyre.

Men att man i dag inte får tag i plåtslagare, kranförare, starkströmselektriker och undersköterskor hindrar tillväxten av nya jobb. Ibland handlar det om stora grupper, men ibland handlar det också om nyckelpersoner. När de inte finns får företag tacka nej till en order. Det är därför som jag på goda grunder tror att om man flyttar pengar från ineffektiva skattesänkningar och lägger dem på utbildning är en politik som gynnar tillväxten av nya jobb.

Anf. 10 HANIF BALI (M):

Herr talman! Jag tänkte bemöta det som Ali Esbati sa. Det var en rolig exercis i kausalitet. Han sa att regeringen förstörde a-kassan och att det ledde till att arbetslösheten ökade. Därefter sa han att anledningen till att sysselsättningsgraden har ökat är för att vi har en så väl fungerande arbetsmarknad i Sverige eftersom tryggheten är så stor och så vidare. Borde det inte vara samma kausalitet där? Om den dåvarande regeringen och Moderaterna förstörde a-kassan och gjorde det otryggare och om detta är orsaks-sambandet, borde inte det också ha lett till att vi fick en sämre fungerande arbetsmarknad och att vi alltså fick en lägre sysselsättningsgrad? Men det skedde inte.

Sedan drar arbetsmarknadsministern upp resonemanget om att vi på slutet kämpade och att sysselsättningsgraden då ökade.

Sverige slog rekord i sysselsättningsgrad två gånger. Den första gången var precis före finanskrisen då vår budget hade gällt ett år. Den andra gången var efter återhämtningen av finanskrisen. Det är de två gånger i modern tid som Sverige har slagit rekord i sysselsättningsgrad.

Allt detta råkar alltså bara ha skett, och det finns ingen korrelation eller kausalitet till regeringens politik. Däremot är allt dåligt som har hänt i Sverige under denna period en direkt effekt av regeringens politik, och det är där som man ska korrigera alla åtgärder. Detta är inte en seriös diskussion.

Däremot delar jag Ylva Johanssons åsikt om utbildning, främst att vi ser en snedvridning av arbetslösheten och att det i stor utsträckning handlar om lågutbildade.

Men frågan är återigen varför det är just företagen som ska beskattas för detta.

Prot. 2015/16:10
1 oktober

Svar på
interpellationer

Anf. 11 FREDRIK SCHULTE (M):

Herr talman! Jag vill återigen säga att Sverige har en högre sysselsättningsgrad nu än vi hade när vi låg i toppen av högkonjunkturen före finanskrisen 2008. Däremellan har vi alltså haft den värsta lågkonjunkturen i modern tid, där länder i Sydeuropa – Grekland, Italien, Portugal och så vidare – har fått göra kraftiga besparingar i välfärden och kraftiga neddragningar. Det är inte bara sydeuropeiska länder som har drabbats, utan även Finland och Danmark har drabbats av detta. Sverige har förstärkt välfärden under samma tid.

Jag förstår att den bild som Ylva Johansson beskriver här går hem när hon träffar sina partikompisar och att den går bra ihop med demagogin här i talarstolen. Men den är så långt ifrån sanningen man kan komma. Samma sak gäller sjukskrivningarna. De har alltså minskat kraftigt sedan 2006. Vi har sett en ökning som är oroväckande, och vi måste ta itu med den. Men det gör vi inte genom att gå tillbaka till den politik som Ylva Johansson var med och förde i den tidigare sosseregeringen, där man aktivt slussade ut människor från arbetsmarknaden.

Kärnan i den här frågan handlar ändå om huruvida det ska löna sig att arbeta eller inte. Om man får lika mycket pengar i a-kassa som man får i lön, finns det då drivkrafter nog att arbeta? Jag menar att det inte gör det. Finns det inte starka drivkrafter för arbete kommer man att söka färre jobb, och man kommer att vara mer kräsen att ta det jobb som man kanske erbjuds. Det kanske inte är det roligaste jobbet eller drömjobbet. Men det kommer att leda till att utanförskapet ökar. Det finns ett mycket starkt forskningsstöd för detta, både nationellt här i Sverige och internationellt.

Därför tycker jag att arbetsmarknadsministern ska svara på om hon tycker att det ska löna sig att arbeta eller om hon tycker att det ska vara lika lönsamt att leva på bidrag.

Anf. 12 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Herr talman! När den gamla regeringen avgick var sysselsättningsgraden tillbaka på en nivå som var i princip densamma som när regeringen tillträdde 2006. Det hade alltså inte skett någon förbättring av sysselsättningsgraden. Vi är alltså tillbaka i det läge som gällde när den tidigare socialdemokratiska regeringen styrde. Också då hade vi vid en internationell jämförelse mycket hög sysselsättningsgrad. Vi har det i dag också. Jag är trots det inte nöjd. Jag tror att vi kan höja sysselsättningsgraden ytterligare. Det är också det som är syftet med regeringens politik.

Jag kan förstå att Moderaterna tycker att det är obsolet att titta på arbetslösheten. Det var alldeles uppenbart att man tyckte det även i regeringsställning eftersom man tillät arbetslösheten att fastna på mycket höga nivåer, och man tillät ungdomsarbetslösheten att fastna på en nivå som gjorde att vi fick EU-stöd för att bekämpa den. Det är anmärkningsvärt att man är nöjd med en situation där andra länder betalar till oss för att vi inte

klaras att hantera vår egen ungdomsarbetslöshet. Jag förstår därför om Moderaterna tycker att det är ett obsolet mått. Det tycker dock inte den här regeringen.

Herr talman! Fredrik Schulte försöker nu påskina att människor som är arbetslösa i dag och som lever på ersättning från försäkringen skulle ha lika mycket betalt som när man arbetar. Det där är dumheter. Så ser det inte ut. Jag tror att det säger någonting om vilken verklighet som Fredrik Schulte lutar sig mot när han för sin argumentation. Det är så att den som är arbetslös har svårt att klara sin ekonomi.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 6 Svar på interpellationerna 2015/16:10 och 13 om höjda arbetsgivaravgifter

Anf. 13 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Herr talman! Jenny Petersson har frågat mig om jag anser att den höjda arbetsgivaravgiften leder till fler jobb. Vidare har Christian Holm Barrenfeldt frågat mig varför jag anser att man bör kompensera kommunerna för den kostnadsökning som den höjda arbetsgivaravgiften medför och varför företagen ska ta den kostnadschock som regeringen uppenbarligen och korrekt noterar drabbar arbetsgivare och vill skydda kommunerna från.

Jag besvarar interpellationerna i ett sammanhang.

Antalet arbetslösa ungdomar i åldern 15–24 år minskar och uppgick enligt Statistiska centralbyråns arbetskraftsundersökning i augusti 2015 till 103 200 personer, vilket motsvarade en andel på 14,8 procent.

Jag har flera gånger i kammaren redogjort för regeringens ställningstagande gällande slopad nedsättning av socialavgifter för unga. Studier från bland annat Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering, IFAU, visar att nedsättningen av socialavgifter för unga generellt har haft små effekter på sysselsättningen i förhållande till dess kostnad. Nedsättningen av socialavgifterna för unga bedöms inte vara en ändamålsenlig åtgärd för att komma till rätta med det mer allvarliga problemet med ungdomsarbetslösheten.

Nedsättningen innebär – till skillnad från de flesta andra sysselsättningssubventioner – att alla unga subventioneras, inte bara de som är i behov av stöd. Detta innebär en betydande dödviktsförlust eftersom man då subventionerar unga som redan har en anställning och arbeten som skulle ha kommit till stånd även utan en subvention. Baserat på resultaten i IFAU:s rapport tycks inte heller nedsättningen ha haft någon effekt för de grupper av unga som främst är i behov av stöd, det vill säga de med svag anknytning till arbetsmarknaden.

Regeringen anser i stället att resurserna ska riktas till de ungdomar som står långt ifrån arbetsmarknaden. Arbetslösheten bland unga i åldern 20–24 år utan gymnasieutbildning uppgick 2014 till drygt 40 procent. Dessutom finns en grupp unga som varken arbetar eller studerar och som står helt utanför arbetsmarknaden, i vissa fall sedan flera år. Även i denna grupp finns det unga som är i behov av stöd.

För dessa ungdomar är regeringens satsningar i vårpropositionen för 2015 på fler utbildningsplatser inom bland annat kommunal vuxenutbildning, utbildningskontrakt och traineetjänster mycket viktiga. Dessutom beslutade regeringen i juni 2015 om direktiv till en samordnare för unga som varken arbetar eller studerar (dir. 2015:70).

När det gäller kompensationen till kommunerna gjorde regeringen i vårändringsbudgeten för 2015 bedömningen att kommunsektorn behövde kompenseras eftersom en återgång till normal arbetsgivaravgift innebar ökade löneutgifter för kommuner och landsting.

Anf. 14 JENNY PETERSSON (M):

Herr talman! Jag har frågat arbetsmarknadsminister Ylva Johansson om den höjda arbetsgivaravgiften leder till fler jobb. Jag anser att det är en berättigad fråga ur många olika synvinklar, men jag kan ställa den utifrån statsministerns uttalanden om jobbstreamning.

Löfven sa i valet 2014 att allt handlade om jobben. ”Om jag får bilda regering så kommer jag att kräva besked av varje statsråd och varje myndighetschef om ett beslut innebär fler jobb eller ej.” Det sa alltså nuvarande statsministern före valet. Han sa också att förslag som inte syftar till att skapa fler jobb över huvud taget inte ska läggas fram. Jag förutsätter att Ylva Johansson utifrån detta uttalande kan besvara min enkla men ack så viktiga fråga om huruvida den höjda arbetsgivaravgiften leder till fler jobb eller ej.

Anf. 15 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M):

Herr talman! Jag tackar arbetsmarknadsministern för svaret på min interpellation.

Jag ställde min fråga till ministern då resan mot att kraftigt fördyra anställningar av unga ju har påbörjats. Regeringen och ministern har många gånger berättat att målet är att till 2020 uppnå EU:s lägsta arbetslöshet. Samtidigt kan vi av budgeten konstatera att de samlade förslagen är mer arbetslöshetsskapande än jobbskapande. Oavsett vad regeringen nu gör och vilka effekter regeringen bedömer att tidigare insatser från alliansregeringen har haft, liksom hur den bedömer att jobben ska bli fler genom att kostnaden för att anställa inte minst unga på flera sätt ökar genom regeringens politik, har jag några frågeställningar utifrån hur man nu agerar.

Fördyringen när det gäller att anställa unga drabbar många arbetsgivare hårt. För många kommuner med små marginaler kan det när man får de höjningarna faktiskt göra skillnaden mellan en budget i balans och en förlust. Om man fick bära de kostnaderna skulle det föra med sig att man behövde skära ned på sin personalstyrka eller försämra någonting annat. Det har regeringen och arbetsmarknadsministern ändå insett, och därför ger man ekonomisk kompensation för den kraftiga fördyring regeringens politik innebär. Detta bekräftar ministern genom svaret på min första fråga.

Jag ställde två frågor, och den ena rörde kompensationen till kommunerna. Den andra rörde den uteblivna kompensationen till de privata arbetsgivarna, och här uteblir svaret. Frågan är varför motsvarande kompensation inte ges till alla arbetsgivare utan bara till just kommunerna. Jag tolkar det som att regeringen inte anser att det är ett problem när privata företag får kraftigt höjda kostnader för att anställa. Inte sällan rör ju detta väldigt små företag med små marginaler, om ens några.

Jag antar dock att det är på det sättet jag ska tolka Ylva Johanssons svar på min fråga om företagen – eller rättare sagt det svar som inte alls ges: Att kostnaderna för företagen ökar är alltså inget problem för regeringen. Är det så man ska tolka det?

Anf. 16 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Herr talman! Det är precis som interpellanterna säger: Regeringens prioritet i varje fråga är jobben. Det gäller också när det handlar om att finansiera nödvändiga förslag.

Vi har under åtta år prövat en politik med stora skattesänkningar som har betalats av stora nedskärningar, inte minst i utbildningssystemet. Det är politik som inte har fungerat. Det finns mycket goda skäl till att göra stora satsningar på utbildning, inte minst för att bekämpa ungdomsarbetslösheten, och stora satsningar måste finansieras. Det gäller att finansiera dem på ett sätt där de positiva effekterna av satsningarna blir väsentligt större än vad finansieringen kan tänkas kosta.

Rabatten på ungdomsgivaravgiften är just en sådan finansiering. Det är en mycket dyr skattesubvention som infördes av den tidigare regeringen och som bevisligen inte har fungerat. Där ger verkligheten och den samlade expertkåren samma bild. På goda grunder kan vi också anta att satsningar på utbildning kommer att ha väsentligt större effekt på arbetslösheten och inte minst på ungdomsarbetslösheten. Det är därför regeringen gör denna omprioritering. Bedömningen är att det sammantaget kommer att leda till fler jobb än om vi låg kvar med en politik med stora skattesubventioner på arbetsgivaravgiften, vilket redan har visat sig inte fungera.

Jag vill också svara Christian Holm om kommunerna och landstingen. Det är en mycket ansträngd situation ute i Sveriges kommuner och landsting i dag. Man har oerhört stora åtaganden i välfärden. Det gäller i såväl skolan och äldreomsorgen som i den sociala barn- och ungdomsvården och vuxenutbildningen. Man står nu också i ett läge där man har många nyanlända att ta hand om. Jag tror inte att det finns i princip någon kommun eller något landsting som inte har en mycket ansträngd ekonomisk situation och ser framför sig fortsatt stora ekonomiska utmaningar.

I det läget vill regeringen tillföra resurser till kommunerna och landstingen, för att de ska klara av de mycket viktiga uppgifter för välfärden – och för den delen även för jobben – som kommuner och landsting har ansvar för. Det är skälet till att regeringen tillför resurser till kommuner och landsting.

Anf. 17 JENNY PETERSSON (M):

Herr talman! Jag bad alltså inte arbetsmarknadsministern att recensera eller sammanfatta arbetsmarknadsministerns syn på den politik som alliansregeringen förde. Jag frågade arbetsmarknadsministern om ifall den höjda arbetsgivaravgiften leder till fler jobb eller inte och vad jobbstreamningen leder till.

Fyra av fem jobb växer fram i små företag. Utan företag – inga anställda. Företag och anställda skapar arbetstillfällen och tillväxt i Sverige. De genererar skatteintäkter som finansierar vår gemensamma välfärd. Det är viktigt.

Vi moderater får ofta höra att vi pratar om drivkrafter. Det är jätteviktigt att ha drivkrafter för arbete och för företagare. Med färre företag får vi färre slantar till våra barns skola och våra äldres omsorg.

Men jag kan tolka ministrarnas uteblivna svar så att man inte vill redovisa någon siffra när det gäller jobben. Eller kan jag tolka det så att man har missat jobbstreamningen på den här punkten?

Jag konstaterar att Ylva Johansson och vänsterregeringen har glömt bort sin viktigaste fråga, hur det blir fler jobb. Arbetsmarknaden kopplad till utbildning är jätteviktig. Men frågan om huruvida höjda arbetsgivaravgifter leder till fler jobb eller ej verkar vänsterregeringen och arbetsmarknadsminister Ylva Johansson ha missat.

I sin budgetproposition skriver arbetsmarknadsministern och regeringen: ”De skatteförslag som lämnas och aviseras i denna proposition kommer att bidra till att sysselsättningen och BNP dämpas något.”

Anf. 18 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M):

Herr talman! Jag fick inte något svar om företagen. Jag kan ha missat något, men ordet företag nämdes inte en enda gång. Det var ju det som frågan handlade om.

Man inser att den politik som man för är så skadlig och fördyrande för arbetsgivare att man måste kompensera kommuner och landsting för deras ansträngda ekonomiska situation. Jag har också varit kommunpolitiker samtidigt med riksdagsuppdraget, och det är jättebesvärligt för kommuner och landsting att få budgeten att gå ihop.

Jag är också ute mycket och träffar både stora och små företag. De är ju inte så att alla har en budget som inte är ansträngd. De drabbas av regeringens politik. Min fråga var ju helt enkelt: Vad är det som gör att regeringen – när man inser hur skadlig ens politik är – väljer att inte kompensera företagen, när man kompenserar kommuner och landsting?

Det är ju i små och medelstora företag som väldigt många av jobben växer fram. Många unga personer får sitt första jobb i små och medelstora företag. Samma sak gäller för de flesta av våra nyanlända. Om man ska tolka hur man väljer att kompensera kommuner och landsting, måste också regeringen på ett eller annat sätt vara medveten om att detta slår undan benen på andra områden, men man väljer att blunda för det.

Det vore intressant att höra resonemanget kring företagande. Eftersom det inte ens tas med i svaret är det uppenbart att företag inte är speciellt prioriterade i den rödgröna regeringens budget. Är det så vi ska tolka detta? Jag kan inte tolka det på något annat sätt. Jag önskar att regeringen hade en politik som ledde till fler jobb, men man skriver själv till och med motsatsen, att så inte är fallet.

Det är alltid bra att få en återblick på hur det såg ut under alliansregeringen. Men det har vi jobbat med och talat om i åtta år. Det är bra om regeringen fortsatt förhåller sig till alliansregeringen, och det är jättebra om moderater, övriga allianspartier och Socialdemokraterna pratar om alliansens budget. Men det är också bra om regeringen berättar exakt hur man resonerar i sin egen budget.

Prot. 2015/16:10
1 oktober

Svar på
interpellationer

Anf. 19 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Herr talman! Det kan bli problem när man skriver sina repliker innan man har lyssnat på svaret. Jag har svarat på både Jenny Peterssons och Christian Holm Barenfelds frågor, men jag svarar gärna på dem igen.

Att omfördela ineffektiva skattesänkningar till satsningar på utbildning och investeringar ger fler jobb. Det är därför som regeringen genomför detta.

Vi avskaffar den ineffektiva skattereduktionen med arbetsgivaravgiften, och vi satsar nya statsbidrag på kommuner och landsting. De behöver det därför att utmaningarna i kommuner och landsting är mycket stora. De har ett mycket ansträngt läge för att klara av välfärden.

Det är ju inte så att regeringen med sin politik slår undan benen för företagen, tvärtom. Vi avskaffar en skattereduktion som vid en samlad bedömning av alla experter anses vara mycket ineffektiv och ha betydande, för att inte säga enorma, dödviktskostnader. Att avskaffa en ineffektiv och mycket dyr skattereduktion är inte att slå undan benen på företag, särskilt inte som vi i stället satsar pengarna på det som företag, kommuner, landsting och alla arbetsgivare verkligen behöver, nämligen att få tag i personer med rätt kompetens till de lediga jobben och få en större rörlighet och en bättre fungerande arbetsmarknad. Det är vad regeringen gör.

Herr talman! Jag måste ändå reflektera över detta. Moderaterna försöker ofta att få det att låta som att skattesänkningar inte behöver betalas av någon. Man kan alltså handskas med skattesänkningar utan att se på vem som betalar. Varje skattesänkning betalas ju av någon. Pengarna ska tas någonstans ifrån, om man inte ska göra ofinansierade skattesänkningar förstås, men då är det i stället framtida generationer som ska betala för att man ökar belåningen. Så ser det ut.

Den gamla regeringens skattesänkningar betalades genom betydande nedskärningar i utbildningssystemet, i välfärden och i tryggheten. Det var en politik som inte fungerade när det gäller jobben.

Anf. 20 JENNY PETERSSON (M):

Herr talman! Jag vet inte riktigt vad jag ska börja med. Men jag tänkte bara göra en liten kommentar om skatter och vem som tjänar ihop pengarna och äger dem. Här är det en tydlig skiljelinje mellan vänsterregeringen och mig som moderat. Enligt Ylva Johanssons sätt att se på skatter är det staten som äger varenda krona i det här landet. Den som arbetar får vara glad över att få behålla en liten del av det som man tjänar på sitt jobb eller investerar i företag. Det är staten som äger varenda skattekrona.

Jag fick inte svar på frågan om ifall den höjda arbetsgivaravgiften leder till fler jobb eller ej. Jag tycker att det är en viktig fråga. Jag bad inte att få en redovisning av nedsättningen utan jag frågade om huruvida det leder till fler eller färre jobb, nu när man har jobbstreamat detta.

Är man inte förberedd, Ylva Johansson, så är man oförberedd och jag tycker att det här är ett lysande exempel på att man kanske har missat att jobbstreama detta förslag.

Anf. 21 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M):

Herr talman! Vi kan ha en allmän debatt om kostnader för att anställa och arbetsgivaravgiften för unga och dess effekter. Det kan vi ha många och långa debatter om, men vi kommer säkert inte att komma helt överens i den frågan.

Men oavsett vad man anser om den sänkta arbetsgivaravgiften för unga och hur den ser ut var detta inte frågan. Vad frågan gällde var att man kompenserar kommuner och landsting för att det smärta så med den röda budgeten, Socialdemokraternas och Miljöpartiets budget, att man tror att det kommer att bli ohållbart om de inte får extra pengar. Men för företagen är uppenbarligen detta inte något problem, enligt arbetsmarknadsministern.

Arbetsmarknadsministern kommer sedan in på resonemanget att varje skattesänkning betalas av någon. Jag skulle väldigt gärna vilja vända på det. Varje skattehöjning som Ylva Johansson och hennes regeringskollegor röstar igenom innebär att pengar tas direkt ur plånboken för varje människa som jobbar hårt varje dag runt om i vårt samhälle. I det läget är det med Ylva Johanssons resonemang så att varje hederligt arbetande person i vårt land ska vara glad för de kronor man får behålla per intjänad hundralapp. Det är ett resonemang som jag tycker är mycket fel.

Svansföringen har varit hög från arbetsmarknadsministern och regeringen gällande jobbpolitiken. I det här läget säger man att man kompenserar landstingen och kommunerna för de extra stora kostnadshöjningarna. Men den privata arbetsgivare som anställer och bidrar till att öka vår tillväxt får vara med och betala notan och får ingen ersättning. Det måste vara så vi ska tolka det.

Anf. 22 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Herr talman! Jag svarar för tredje gången. Ja, att avskaffa en ineffektiv skattesubvention för att i stället satsa pengarna på utbildning och investeringar leder till fler jobb.

Både skattesänkningar och skattehöjningar betalas. Det är ett konstigt resonemang att bara skattehöjningar behöver betalas men inte skattesänkningar. Om man säger att den ena delen behöver betalas är det rimligen också så åt andra hållet – om man inte genomför ofinansierade skattesänkningar, som den gamla regeringen gjorde. Man genomförde stora ofinansierade skattesänkningar som lämnade över en situation med mycket stora underskott i de offentliga finanserna. Stora underskott i de offentliga finanserna är heller inte gratis. De ska också betalas, och de påverkar möjligheten att göra andra investeringar.

Det vore bra om Moderaterna kunde nyktra till lite i skattepolitiken och se att det alltid finns en annan sida, att skattesänkningen måste betalas genom nedskärningar på andra områden. Då är det en avvägning att göra vilket som ger bäst effekt för jobben. För den här regeringen, som jag tillhör, är jobben det som styr. Därför flyttar vi ineffektiva skattesubventioner till aktiva insatser för jobben.

Herr talman! Jag har inte så stort hopp om Moderaterna. Man skulle genomföra en förnyelse av sin politik efter valförlusten. Man gick hem på sin kammare och funderade. I somras fick vi beskedet att man har en ny politik. Nu föreslår man ett sjätte jobbskatteavdrag. Det är en politik som

Prot. 2015/16:10

1 oktober

Svar på
interpellationer

inte klarade av jobben när den genomfördes. Att ytterligare jobbskatteavdrag skulle vara lösningen på utmaningar på svensk arbetsmarknad tror jag att det är få andra än Moderaterna som tror.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 7 Svar på interpellation 2015/16:12 om minskad arbetskraft

Anf. 23 Socialförsäkringsminister ANNIKA STRANDHÄLL (S):

Herr talman! Fredrik Schulte har frågat arbetsmarknadsministern om hon ser några risker med att en slopad bortre gräns i sjukförsäkringen minskar arbetskraften.

Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som ska svara på interpellationen.

Regeringens politik syftar till att göra sjukförsäkringen mer trygg, effektiv och förutsägbar. Regeringen har därför den 24 september beslutat om ett åtgärdsprogram för ökad hälsa och minskad sjukfrånvaro. Målet är att den ökning av sjukfrånvaron som pågått sedan 2010 ska brytas och att vi ska nå det som länge varit ett mål, men inte uppnått: en låg och stabil sjukfrånvaro.

Regeringen är tydlig med att den som har arbetsförmåga också ska arbeta. Den som är sjuk och därför inte kan arbeta ska däremot ha rätt till ersättning från sjukförsäkringen.

Detta ska gälla så länge arbetsförmågan är nedsatt på grund av sjukdom. Den som är i behov av insatser från Arbetsförmedlingen ska erbjudas sådana. Däremot ska inte arbetsmarknadspolitiska insatser och aktivitetsstöd från Arbetsförmedlingen användas – vilket nu sker – som ett alternativt sätt att försörja människor som på grund av sjukdom saknar arbetsförmåga och förutsättningar för arbetslivsinriktad rehabilitering.

Sedan den bortre tidsgränsen började tillämpas 2010 har ca 100 000 människor utförsäkrats. Det här handlar inte främst om människor som sedan gått vidare till arbetskraften. De flesta återgår till försäkringen, och många har utförsäkrats två gånger och en del en tredje gång. En del har i stället hamnat i försörjningsstöd, tagit ut sin ålderspension eller blivit försörjd av en partner. Det är inte rimligt att utsätta alla dessa människor för de psykiska och ekonomiska påfrestningar som den bortre tidsgränsen innebär för att möjligen kunna hitta ett mindre antal personer som kan hjälpas tillbaka till arbetslivet. Vi ska ge människor stöd för återgång i arbete, men det ska ske med en aktiv försäkringskassa, bra arbetsplatsnära rehabilitering och en arbetsfokuserad sjukvård. Det är inte beroende av en bortre tidsgräns och bör ske långt före två och ett halvt års sjukskrivning.

Regeringen gör nu stora satsningar på bostäder, klimatomställning, infrastruktur, kompetens och matchning, vilket vi ser kommer att leda till fler i arbete.

Vår bedömning är att det går att kombinera fler i arbete med en sjukförsäkring som också ger medborgarna trygghet.

Andre vice talmannen meddelade att Fredrik Schulte som framställt interpellationen anmält att han var förhindrad att delta i debatten.

Anf. 24 HANIF BALI (M):

Herr talman! Fredrik Schulte kunde som sagt inte vara här, så jag träder in i hans ställe.

Det här med förändringar i sjukförsäkringar och antalet människor i Sverige som är sjukskrivna eller uppfattar sig själva som sjuka är ganska intressant. Under tidigt 2000-tal gick det en epidemi i Sverige. Ingen har medicinskt lyckats fastställa vad den här epidemin var, men sjukförsäkringstalen bara exploderade av någon orsak. Ingen vet ännu vad det var för massiv sjukdom som var speciellt inriktad mot kvinnor och som bidrog till en extremt hög andel sjukskrivna människor. Sedan utbröt plötsligt en annan epidemi, så att människor absolut inte kunde arbeta någonsin igen utan blev förtidspensionerade.

Det här hade såklart ingen medicinsk bäring. Det var ingen förändring på arbetsmarknaden som på två år plötsligt krossade människoliv och tvingade ut människor från arbetsmarknaden, utan man kunde tydligt se att förändringarna pågick medan normer och trender förändrades i samhället. Det visar på att den här frågan är oerhört mer komplex än att enbart gälla å ena sidan viljan att arbeta och å andra sidan att folk plötsligt bara blir sjuka. Det är därför det är relevant att diskutera sjukförsäkringen också i relation till arbetsmarknaden.

Vi vet att en generösare sjukförsäkringslagstiftning leder till minskat arbetskraftsdeltagande. Minskat arbetskraftsdeltagande leder i sin tur till lägre sysselsättning. Därför är detta en väldigt känslig fråga. Det är väldigt stora summor man pratar om. Det blir lite ohederligt när ministern säger att sjukförsäkringarna ökat sedan den bortre parentesen infördes 2010. Den bortre parentesen infördes 2008, som ministern själv vet. Sedan dess, trots den stora ökning som skett sedan 2010, har de totala kostnaderna i sjukförsäkringssystemet minskat med 30 miljarder kronor. Det tror jag att vi båda kan vara eniga om.

Däremot är det relevant att stoppa den ökning vi ser i dag. Här går det inte bara att ensidigt titta på rehabilitering. Man måste även titta på arbetsmarknaden i stort och både de medicinska och normmässiga skälen som ligger bakom förändringarna.

Det är här regeringens svar blir ganska undermåligt. Man gör de facto systemet mer generöst. Men man har inte tillräckligt kraftiga åtgärder åt det andra hållet för att se till att människor inte hamnar i långvarig sjukskrivning eller trängs bort från arbetsmarknaden och inte kommer tillbaka ur sjukförsäkringssystemet.

Anf. 25 Socialförsäkringsminister ANNIKA STRANDHÄLL (S):

Herr talman! Jag vill tacka Hanif Bali för inlägget. Jag uppfattar ändå att du vill ha en seriös diskussion om detta. Jag delar den bild som du målar upp. Det är väldigt komplext när det gäller vad som ligger bakom de starkt fluktuerande sjukskrivningstal vi har i Sverige. Där sticker vi ut jämfört med andra nationer och har gjort det under många decennier.

Vi har statistik från Försäkringskassan tillbaka från 50-talet. Man ser väldigt tydligt från början av 80-talet att det accentueras ytterligare. En sak som skedde i början på 80-talet ganska kraftfullt var bland annat att kvinnor kom ut på arbetsmarknaden i väldigt mycket högre andel än vad de hade gjort tidigare. Kvinnor har under hela denna tid tenderat att vara starkt överrepresenterade i sjukförsäkringen.

Prot. 2015/16:10

1 oktober

Svar på
interpellationer

Sedan är det precis som du säger. Hur man utformar ersättningssystem och regelverket påverkar. Konjunkturen påverkar i allra högsta grad. Vi vet att finanskrisen som vi hade under 90-talet och de omstruktureringar vi då hade i den offentliga sektorn i Sverige starkt påverkade även dessa tal.

Vad som också har skett under dessa decennier är att Sverige har gått från att vara en industrination till att vara ett tjänstesamhälle med allt vad det innebär. Därpå har också en stark våg av globalisering påverkat den svenska arbetsmarknaden.

Om vi till exempel tittar på hur sjuktalen ser ut i dag vet vi vad det är för diagnoser. Vi har gått från att ha varit ett land där det har varit mycket fysiskt till att det nästan bara handlar om psykisk ohälsa. Det dominerar för både män och kvinnor sedan 2006. Det är klart att det gör att man behöver tänka i andra banor.

Det gäller framför allt att försöka tänka på ett sätt som innebär att vi kan åstadkomma en låg och stabil sjukfrånvaro i Sverige. Det gynnar denna regering, och det gynnar en annan regering som sitter vid makten. Det gynnar också företagen i Sverige, de offentliga arbetsgivarna och de enskilda individerna. Det är det taget som regeringen nu försöker ta med att lägga fram ett ganska kraftfullt åtgärds paket.

Ingången i interpellationsdebatten handlade mycket om den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen. Jag är väldigt skeptisk till den. Det tror jag har framgått väldigt tydligt. Jag anser att det är en misslyckad del av rehabiliteringskedjan. Man hade som ambition när den infördes att ungefär 10 procent av dem som blev utförsäkrade skulle komma tillbaka i sjukförsäkringen igen. Nu vet vi att siffrorna inte ser ut så. Det är 80 procent som kommer tillbaka till sjukförsäkringen igen, och ca 2 procent får ett osubventionerat jobb på den öppna arbetsmarknaden. Det är naturligtvis fantastiskt för de individerna, men det var inte det som var avsett.

Vi vet också det är alldeles för långt in i ett sjukfall för att man för de allra flesta ska kunna åstadkomma någonting. Dessutom har det tagit resurser från både Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan för att administrera den bortre tidsgränsen som vi tror kunde använts bättre till att göra provningar tidigt, att hålla kontakt med arbetsgivare och hälso- och sjukvård och på så sätt stötta människor i att komma tillbaka till arbetsmarknaden tidigare.

Anf. 26 HANIF BALI (M):

Herr talman! Det är bra att ministern säger att en interpellationsdebatt ska utgå från en seriös diskussion. Det bör vara ett ingångsvärde.

Det regeringen talar om är att man ska fundera i andra banor än bara den bortre tidsgränsen. Men om den bortre tidsgränsen i dag inte fungerar, vad tror ministern är orsaken bakom att sjukförsäkringen har minskat 30 miljarder i kostnader trots den ökning vi har haft? Vad tror du att vi har gjort rätt, helt enkelt? Vad är orsaken till det?

Det är här som jag tror att regeringens policy haltar. Man kan plocka bort den bortre tidsgränsen. Men då måste man ha väldigt tydliga och väldigt starka åtgärder för att få människor att inte fastna i beroende. Vi vet att en del i sjukdomsförklaringarna är att människor har varit sjukskrivna länge och därmed blir mer sjuka för att de är sjukskrivna. Det finns gott

om forskning som stöder detta faktum. Sjukskrivning i sig, det vill säga att vara borta från arbetsmarknaden, förstärker sjukdomsförhållanden.

Det är här som regeringen haltar i svaren med att ha mer kontakt och försöka göra det lite bättre. Sådana reformer tenderar att rinna ut i sanden. Här kan jag självkritiskt säga att vad den förra regeringen gjorde väldigt mycket fel var att den utgick från många reformer på till exempel arbetsmarknaden, alltifrån coachande och sådana saker, som gav en väldigt svag effekt. Man överskattade helt enkelt de effekterna. Det är den risk som jag ser att regeringen tar. Man går ifrån robusta system och robusta regler till coachningsmodeller.

Anf. 27 Socialförsäkringsminister ANNIKA STRANDHÄLL (S):

Herr talman! Jag kan också vara självkritisk. Låt mig börja i den änden. Det som skedde i början på 2000-talet när sjuktalet steg väldigt mycket var att det uppstod en krismedvetenhet politiskt.

Mycket handlade om, som du var inne på i ditt första inlägg, att det var många äldre kvinnor. Det var mycket offentlig sektor och 50-plus som det handlade om. Det var människor som hade trängts ut från arbetsmarknaden bland annat på grund av de stora förändringar som gjordes under 90-talet i den offentliga sektorn.

Det uppstod en press på de arbetsplatserna. Det var då vi de första gångerna fick se det som då kallades utmattningssyndrom eller utmattningsdepression. I dag talar vi om psykisk ohälsa och använder andra termer för det. Det ledde till att väldigt många i stället gick in i en förtidspension. De hade varit sjukskrivna väldigt länge. Det var vad som skedde.

Där kan man fundera på hur man på ett bättre sätt hade kunnat ta till vara människor arbetsförmåga. Det tycker jag verkligen. När jag å andra sidan tittar på effekterna av den bortre tidsgränsen är det väldigt många kvinnor som står inför den bortre tidsgränsen. Den absoluta majoriteten är kvinnor.

Det är 80 procent som kommer tillbaka till försäkringen igen. Men av dem som inte kommer tillbaka igen kan vi se att 27 procent av kvinnorna i åldersgruppen 60–64 år av dem som har utförsäkrats har gått i ålderspension. Då talar vi om kvinnor som inte orkar fajtas längre. I stället för att fajtas med Försäkringskassan och sjukförsäkringssystemet väljer de att ta ut förtidspension.

Här talar vi väldigt mycket om grupper som redan från början i genomsnitt har 30 procent lägre pensioner. Det innebär att de livsvarigt får en sämre ekonomisk situation. Vi har haft ett ökat anslag på försörjningsstödet med nästan 100 miljoner. Vi har också haft ett stort antal människor som över huvud taget inte längre har någon registrerad förvärvsinkomst.

Siffertrixande – hur det än tar sig uttryck, om det är bortre tidsgräns eller förtidspensionering – kan man fundera på. Det man måste göra för att skapa en stabilitet och trovärdighet kring detta är att sätta in rätt insatser tidigt.

Precis som Hanif Bali själv sa minskar redan 70 dagar in i ett sjukfall sannolikheten för att du ska komma tillbaka till arbetsmarknaden igen radikalt. Vi talar om uppemot 70 procent. Det innebär att vi måste ha en bättre koppling när människor söker sig till primärvård, för det gör de flesta i dag. Med primärvårdens ingång handlar det om att väga in återgång i arbete.

Prot. 2015/16:10
1 oktober

Svar på
interpellationer

Vi måste diskutera mer om sjukskrivning för lätta och måttliga psykiska diagnoser verkligen är det som är rätt. Den diskussionen är svår, men den behöver vi ta. Det finns studier som visar att det kanske inte alls är det bästa. Det bästa är kanske snarare att man åtminstone till en del är kvar på sin arbetsplats.

Arbetsgivarna måste få stöttning i att kunna ta sitt arbetsgivaransvar både i det förebyggande arbetet och när det gäller den arbetsplatsnära rehabiliteringen. Där ger vi nu ett uppdrag till bland andra Försäkringskassan. Försäkringskassan får ett ökat stöd med 250 miljoner för att stötta upp vid de tidigare tidsgränserna i rehabiliteringskedjan, när man verkligen prövar arbetsförmågan, för att kunna komma in snabbare och tidigare och göra detta på ett bättre sätt.

Jag tycker att det är mer av att gå en rätt väg. Det vi har lagt fram nu är också någonting som till stora delar har ett stöd i den parlamentariska Socialförsäkringsutredningen.

Överläggningen är härmed avslutad.

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 13.20 på förslag av andre vice talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 14.00 då frågestunden skulle börja.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 14.00.

Frågestund

§ 8 Frågestund

Anf. 28 TREDJE VICE TALMANNEN:

Jag vill hälsa statsråden välkomna. Frågor besvaras av klimat- och miljöminister Åsa Romson, statsrådet Åsa Regnér, statsrådet Anders Ygeman, statsrådet Gabriel Wikström och statsrådet Aida Hadzialic.

En fråga ska vara av övergripande, allmänpolitiskt slag eller avse ett ämne som faller inom statsrådets ansvarsområde och rör dennes tjänsteutövning.

Klimat- och miljöminister Åsa Romson besvarar såväl allmänpolitiska frågor som frågor inom sitt eget ansvarsområde.

Värdlandsavtalet med Nato

Anf. 29 LENA ASPLUND (M):

Fru talman! Riksdagen kommer under det innevarande riksdagsåret att ta ställning till ett lagförslag gällande värdlandsavtalet med Nato, det så kallade Host Nation Support. Avtalet syftar till att säkerställa att värdlandet kan lämna effektivt stöd för militär verksamhet på sitt territorium i samband med övningar, krishanteringsinsatser eller andra insatser.

Flera ledande miljöpartister har varit kritiska mot Sveriges samarbete med Nato. Miljöpartiets utrikespolitiska talesperson, Valter Mutt, skrev så sent som i maj i Svenska Dagbladet att Natoleda flyg- och marinövningar ökar spänningarna i Östersjöregionen. Dessutom står det i Miljöpartiets partiprogram att Sverige ska upphöra med att hyra ut svensk mark till Nato.

Min fråga går till vice statsminister Åsa Romson. Anser vice statsministern att världslandsavtalet är något som stärker Sveriges försvarsförmåga och även ger oss bättre möjligheter att leva upp till solidaritetsförklarings intention att kunna ge och ta emot civil och militär hjälp till och från våra grannländer?

Anf. 30 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Fru talman! Åhörare! När det gäller Sveriges säkerhetspolitik är det oerhört viktigt att vi handskas med den frågan med försiktighet, långsiktighet och så stor enighet som möjligt. Det är också anledningen till att samarbetsregeringen har sett väldigt positivt på att vi här i riksdagen har fått en så bred uppgörelse som möjligt när det gäller den framtida säkerhetspolitiska inriktningen och byggandet av det svenska försvaret.

Så kommer jag till frågan om närmande till Nato. Det är en fråga som diskuteras på många håll i samhället, och det anser regeringen är rätt naturligt eftersom det är en av flera strategiska samarbetspartner som vi har på det säkerhetspolitiska området. Det har också varit andra debatter om andra samarbeten, inte minst vårt institutionaliserade samarbete inom Europeiska unionen och det som bygger vidare på det nordiska samarbetet, inte minst med Finland.

Anf. 31 LENA ASPLUND (M):

Fru talman! Jag får tacka för svaret, som egentligen inte var något svar på min fråga.

Låt mig vända på det i stället. Peter Hultqvist har i en TT-intervju vid ett besök i Washington i maj sagt: ”Jag tror att den samarbetslinje vi valt är den rätta för Sverige. Den innebär inte att vi har någon beröringsskräck med Nato. Det innebär att vi samarbetar med Nato till en rätt så hög nivå.” För inte så länge sedan, när ni i de rödgröna var i opposition, krävde ni, eller kanske snarare föreslog, att USA skulle avveckla sina militärbaser runt om i världen. Jag undrar hur vice statsministern ser på det kravet i dag mot bakgrund av försvarsministerns uttalande och er gamla hållning. Jag är rätt övertygad om att svenska folket vill veta det. Det här är en väldigt viktig fråga för svensk säkerhet.

Anf. 32 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Fru talman! Som jag inledde med att säga ser regeringen tydligt vikten av samarbete, inte minst i säkerhetspolitiska frågor. Precis som försvarsministern redan har gjort väldigt tydligt har vi ingen beröringsskräck när det gäller Nato. Tvärtom har vi flera övningar och samarbeten med Nato, och vi har under diskussion ett världslandsavtal som också handlar om att stärka vissa delar av detta samarbete.

Sedan finns det utöver detta ytterligare Natodiskussioner i Sveriges riksdag. Det är jag väl medveten om. Men vi har också utredningar där.

Jag är övertygad om att de diskussionerna fortsätter i samtliga partigrupper, men från regeringens sida är budskapet tydligt. Vi har ingen beröringsskräck när det gäller Nato. Vi har flera samarbeten som vi sätter värde på, inte minst det finska samarbetet och samarbetet inom Europeiska unionen. Jag tror att den här debatten kommer att fortsätta.

Flyktingläger i Rinkaby

Anf. 33 MARKUS WIECHEL (SD):

Fru talman! Min fråga går också till Åsa Romson.

Migrationsverket har nu som bekant stora problem som följd av det hårda migrationstrycket. Som följd av detta har man bland annat valt att aktivera en krisplan och upprätta ett flyktingläger i Rinkaby. Rinkaby är en ort med ungefär 800 invånare, och tältlägret skulle inhysa ungefär 10 000 människor. Min fråga är hur regeringen väntar sig att förberedelserna ska vara? Vad finns det egentligen för förberedelser gjorda just nu, och hur kommer detta att påverka orten?

Anf. 34 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Fru talman! Det har inte undgått någon att vi har en flyktingkris i världen. Den krisen påverkar Europa, och Sverige har varit en av de starka aktörerna för att se till att Europa också tar det ansvar som ankommer på en humanitär superstat som Europeiska unionen. Det är en flyktingkris som påverkar Sverige. Den påverkar hela vårt samhälle, och inte minst påverkar den de människor som kommer hit. Att det är så många samtidigt gör att systemen verkligen behöver skalas upp.

Det går inte en dag utan att regeringen, regeringens myndigheter, de svenska kommunerna, de svenska frivilligorganisationerna och många medborgare i Sverige faktiskt ser att den här situationen finns.

Det enkla svaret på din fråga, riksdagsledamot, är att vi gör väldigt mycket för att den här situationen ska bli så bra som möjligt för alla parter, inte minst för att vi ska kunna ha ett så bra mottagande för de barnfamiljer, de kvinnor och barn som kommer och för alla de flyktingar som söker sin fristad och har rätt att göra det enligt de internationella regler som regeringen respekterar. Det kommer vi att göra i hela landet.

Anf. 35 MARKUS WIECHEL (SD):

Fru talman! Att vi gör väldigt mycket är inte riktigt något svar på frågan. Hur kommer egentligen vård, skola, omsorg och grundläggande välfärd att påverkas i den här orten? Mottagandet skulle innebära en ökning av invånarantalet med ungefär 1 300 procent. Det är alltså 800 invånare som helt plötsligt ska bli 10 800.

Ett folkpartistiskt kommunalråd i Kristianstad har redan deklarerat att man inte klarar mottagandet som det är nu. Kristianstad har haft ett väldigt stort mottagande. Hur ska det då funka med 10 000 nya migranter med väldigt kort varsel i en liten ort som Rinkaby?

Anf. 36 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Fru talman! Låt mig börja med att vara väldigt tydlig. Uppgifterna om ett tältläger för 10 000 personer i Rinkaby utanför Kristianstad är felaktiga.

Det finns inga som helst planer på den typen av anläggningar eller institutioner.

Det är riktigt att det finns mark där som är i statens ägo, och det skulle delvis vara positivt för kommunen att man i den situation som råder nu utnyttjar den för ytterligare bebyggelse, som bland annat skulle kunna användas för flyktingmottagande.

Det handlar om i storleksordningen kanske 1 000 personer. Jag tycker inte att vi här i Sveriges riksdag ska fortsätta sprida falska rykten bara i syfte att skrämma fram en opinion. Jag tror inte att det kommer att gagna byggandet av ett starkt Sverige, en stark välfärd och en stark skola för framtiden.

Utländska företags etablering i Sverige

Anf. 37 ANNIKA QARLSSON (C):

Fru talman! Min fråga går också till vice statsminister Åsa Romson.

Vi hade i går en presentation av en utredning som har arbetat i två och ett halvt år, utstationeringsutredningen. Den har tittat på hur vi ska kunna förhålla oss så att det svenska regelverket ska vara i samspråk med EU-rätten.

Vi införde lex Laval för ett antal år sedan. Nu har vi haft en översyn av den. Det finns dock något som jag är förundrad över och som får mig att ta upp denna fråga i dag. I många frågor har ju vi och Miljöpartiet stått på samma sida. Det har gällt synen på migration, integration och att ha ett öppet och välkomnande samhälle, där vi också har öppnat för arbetskraftsinvandring på ett sätt som inte har varit möjligt tidigare.

Då blir jag lite konfunderad när jag konstaterar att Miljöpartiet sätter sig i samma båt som Sverigedemokraterna i den här frågan och är berett att försvåra för utländska företag att etablera sig i Sverige, också på ett sätt som är riskfyllt. Det handlar om att vi faktiskt kan förlora den unika svenska modellen. Hur ser vice statsministern på det?

Anf. 38 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Fru talman! Från det ena till det andra. Det är en allvarlig situation på svensk arbetsmarknad när det gäller en del branscher där man har problem med att upprätthålla den svenska modellen. Den handlar om att vi här upprättar och bibehåller en god sed på arbetsmarknaden och om att man har kontrakt som är transparenta, förhandlade och, så att säga, mänskliga. Vi brukar kalla det för kollektivavtal eller sådant som liknar kollektivavtal.

Nu har jag inte i detalj satt mig in i hela utredningen. Som påpekades kom den härondagen, och den har ännu inte hunnit, så att säga, gå förbi mitt bord. Men jag företräder en regering som verkligen helhjärtat står upp för att vi ska fortsätta ha den svenska modellen på svensk arbetsmarknad. Vi ska stå upp för möjligheterna till kollektivavtal. Vi ska stå upp för en arbetsmarknad där det är ordning och reda.

Vi har haft problem också med lex Laval-domen. Det var vi överens om över partigränserna under förra mandatperioden.

Prot. 2015/16:10
1 oktober

Frågestund

Anf. 39 ANNIKA CARLSSON (C):

Fru talman! Nu låter det som om det vore vilda västern. Det är inte så att det inte har varit reglerat när det gäller de utstationerade arbetstagarna. Det har tvärtom varit väldigt reglerat. Det har också följt den svenska modellen och EU-rätten, inte att förglömma.

Det förslag som presenterades i går kommer med största sannolikhet inte att kunna kombineras med EU-rätten. Det är den ena delen.

Den andra delen är att vi har en regering som påstår att den ska bygga vad som saknas. Man kan konstatera att de mål regeringen själv sätter upp inte ens når upp till hälften. Om man nu dessutom försvårar de här möjligheterna – byggbranschen är ju en av dem som kanske allra mest använder sig av utstationerad arbetskraft – kommer man inte att vara i närheten av att nå de försiktiga, halva, mål som regeringen har satt upp. Då blir det än mer konstiga signaler från regeringen. Vill man att det ska byggas mer, eller vill man att det inte ska byggas mer?

Anf. 40 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Fru talman! Ja, det är väl känt att den svenska regeringen har höga och ambitiösa målsättningar, inte bara i fråga om att ta sig an den enorma bostadsbrist som vi har i Sverige utan också i fråga om att ta sig an arbetslöshetssiffrorna.

Vi behöver ha ett jobb mål i Sverige som är ambitiöst och högt. Vi står alla varje dag upp för att det är åt det hållet vi måste gå. Det betyder också att man måste värna om en svensk arbetsmarknad där det är ordning och reda. Det handlar om att vi har lagar som fungerar i EU-systemet men som också fungerar för dem som är här och arbetar och för dem i Sverige som träder in på arbetsmarknaden.

Vi får återkomma. Nu kommenterar jag en utredning som kom häromdagen. Det är inte kutym att regeringen fattar beslut samma dag som en utredning kommer. Det tänker vi inte heller göra i det här fallet. Vi får titta på utredningen mer i detalj. Men vi är för en arbetsmarknad där det är ordning och reda. Vi är för en arbetsmarknad i samklang med EU-lagstiftningen. Men vi tar också steg för att modernisera den när vi ser att det finns brister. Det har varit brister i fråga om utstationeringsdelarna i Sverige. Annars skulle vi inte ha varit ganska eniga i riksdagen om att tillsätta den här utredningen.

Regeringens hantering av flyktingsituationen

Anf. 41 PATRIK BJÖRCK (S):

Fru talman! Även min fråga går till vice statsminister Åsa Romson. Sveriges regering tar ett stort ansvar för att hantera den flyktingkatastrof som världen just nu upplever. Det finns också ett stort folkligt engagemang i den här frågan, och det är många svenskar som ställer upp med pengar, gåvor och medmänsklighet för att hjälpa till i flyktingsituationen. Under tisdagens stora insamlingsgala *Hela Sverige skramlar* visades engagemanget för flyktingar och det svenska flyktingmottagandet från både artisternas och tv-tittarnas sida.

Detta engagemang är naturligtvis ovärderligt, och det är ett stöd till regeringens insatser. Men jag tycker att det skulle vara bra om vice statsminister Åsa Romson kunde berätta mer om vad regeringen nu gör för att

hantera situationen. Det folkliga stödet finns. Då är det naturligtvis också viktigt att regeringen tydligt framhäver vad man nu gör för att hantera den situation som har uppstått.

Prot. 2015/16:10
1 oktober

Frågestund

Anf. 42 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Fru talman! Ja, det här är den stora uppgift vi har – då menar jag ”vi” i en bredare bemärkelse. Inte bara regeringen utan varje ansvarstagande politiker i landet har i dagsläget egentligen en primär uppgift, och det är att klara den situation som vi just nu är inne i.

Det är en omvandling som kommer att förändra Sverige, men jag är övertygad om att det kommer att bli en god förändring i framtiden när vi faktiskt kan växla ut och bli ett större och starkare samhälle med mer mångfald och med fler som är med och deltar i byggandet av välfärden.

Det är helt riktigt att frivilliginsatserna är helt fantastiska. Precis som många andra följde jag galan. Jag hade möjlighet att sitta på plats och se dessa fantastiska svenska artister som hyllar engagemanget för att man ska ha ett bra mottagande. Men detta innebär inte – tvärtom – att det inte sker insatser från samhällets sida. Vi är medvetna om att de behöver skalas upp. Varje dag sitter myndighetspersoner, byråkrater och politiker och är svettiga över de uppgifter de just nu genomför.

Anf. 43 PATRIK BJÖRCK (S):

Fru talman! Jo, som sagt, Sverige tar ett stort ansvar. Det finns även andra länder, till exempel Tyskland, som tar ett stort ansvar i de här frågorna. Men det finns andra länder i EU som inte tar ett så stort ansvar och som, så att säga, försöker krypa ur det gemensamma europeiska ansvaret för att hantera situationen.

Jag skulle vilja fråga vice statsminister Åsa Romson hur regeringen arbetar på europeisk nivå för att se till att hela EU och alla EU:s medlemsländer faktiskt bidrar gemensamt till att lösa den situation som har uppkommit.

Anf. 44 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Fru talman! Först skulle jag bara vilja säga att vi varje dag har ett migrationsverk där man jobbar skift – och man jobbar sjudagarsvecka – för att lösa mottagandet i det primära skedet. Vi har varje dag rektorer på skolorna som tar emot nya elever. Det handlar inte om enstaka nya elever, utan det handlar om många nya elever, som de tar in i skolorna. Det är inte ett frivilligarbete. Det är ett arbete som ligger på deras axlar men som vi alla politiker måste ta ansvar för att möjliggöra.

Vi har varje dag socialsekreterare ute i kommunerna och oerhört många kommunala tjänstemän som jobbar för att mottagningen, inte minst av ensamkommande flyktingbarn, och placeringarna ska fungera. Det är en otroligt stor apparat igång för att säkra ett bra mottagande. Sedan har vi hela integrationsfasen och hela etableringsfasen med arbetsmarknadens parter och så vidare.

Det är alltså ett väldigt stort arbete. Det är ett arbete som vi måste skala upp. Vi är medvetna om det. Vi jobbar också med att medvetandegöra det i hela Sverige. Vi gör det även i EU. Jag tror att det var tydligt att statsministern och migrationsministern på senaste EU-mötet gjorde vad de kunde för att få till ett bra beslut i EU. Men det behövs fler, även där.

Frågestund

Anf. 45 MARIA ABRAHAMSSON (M):

Fru talman! Min fråga går till statsrådet Ygeman. Hedersrelaterat våld och förtryck mot kvinnor och hbtq-personer har fått ökad uppmärksamhet. Det har hållits seminarium här i riksdagen, och från utsatta förorter kommer rapporter om att hedersrelaterat våld och förtryck är en realitet.

Men det finns ett problem. När man vill göra någonting åt detta och frågar runt vad man kan göra möts man av svaret att det saknas statistik som visar hur omfattande den här brottsligheten är. Det finns heller ingen kunskap om exakt vilka som begår de hedersrelaterade brotten.

Jag undrar hur Anders Ygemans egen kunskapsnivå ser ut. Vad känner statsrådet till när det gäller själva omfattningen av hedersrelaterat våld och förtryck?

Anf. 46 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Fru talman! Man kanske ska akta sig för att självexaminera sina egna kunskaper. Inte ens med en sådan god examinator som Maria Abrahamsson kanske man ska göra det.

Vi följer naturligtvis utvecklingen av det hedersrelaterade våldet. Och vi följer den ibland ganska skruvade debatt som förs kring det hedersrelaterade våldet. Naturligtvis är en av de viktiga arbetsuppgifter som polisen, men också andra myndigheter, har att förebygga det. Det kan handla om sociala insatser och mycket annat.

När det gäller statistiken är det väl närmast en uppgift som ankommer på Brottsförebyggande rådet eller Statistiska centralbyrån. Men självklart ska vi göra de insatser som krävs för att polisen ska ha koll på den brottsligheten.

Anf. 47 MARIA ABRAHAMSSON (M):

Fru talman! Tack, statsrådet, för svaret! Jag uppfattar det som att statsrådet inte heller riktigt vet. Jag förstår det, för ingen vet – inte socialarbetare, inte RFSL, inte polisen, inte åklagare, inte advokater och inte Kriminalvården. Man vet inte.

Utan den faktiska kunskapen om hur stort det hedersrelaterade problemet är, är det svårt att få bukt med det. Jag tänker ändå att statsrådet har någon form av tanke om hur man kan synliggöra den hedersrelaterade brottsligheten i statistiken eller på annat sätt.

Anf. 48 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Fru talman! Jag är inte ansvarig för statistik generellt sett, utan jag är ansvarig för alla frågor som rör ordning, säkerhet och krisberedskap.

Man jag tar dessa problem på största allvar. Vi får göra en genomgång av kunskapsläget och se vilka övriga insatser som behöver göras för att synliggöra det hedersrelaterade våldet.

Det finns naturligtvis ett kraftigt avgränsningsproblem i vad som är hedersrelaterat våld eller inte. Det visar inte minst den förvirrade debatten om hedersrelaterat våld.

Maria Abrahamsson kan vara trygg i att jag tar frågan på allvar. Jag ser att det finns hedersrelaterat våld. Jag menar att polisen ska arbeta med just den frågan.

Prot. 2015/16:10
1 oktober

Frågestund

Utnämningen av ny högkommissarie för UNHCR

Anf. 49 HANS LINDE (V):

Fru talman! Jag har också en fråga till vice statsminister Åsa Romson. Det är en fråga som berör den flyktingkris vi kan se just nu i världen.

FN:s flyktingfond UNHCR spelar nu en helt avgörande roll, dels genom att man bistår drygt 55 miljoner flyktingar världen över, dels genom att man är närvarande i 123 länder.

UNHCR spelar en mycket viktig roll genom att stå upp för och försvara asylrätten, när vi nu kan se att länder inte minst i EU på olika sätt försöker inskränka just rätten till asyl.

UNHCR leds av en högkommissarie. Den nuvarande högkommissarien António Guterres kommer att sluta i december. Det ska utses en ny efterträdare. En av dem som nu kandiderar är den tidigare danska statsministern Helle Thorning-Schmidt.

Min fråga till vice statsminister Åsa Romson är om den nuvarande regeringen stöder Helle Thorning-Schmidts kandidatur som ny högkommissarie för UNHCR.

Anf. 50 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Fru talman! Det är helt sant, precis som Hans Linde säger, att UNHCR är en av de absoluta nyckelorganisationerna i det enorma arbete som handlar om att 60 miljoner människor i världen är på flykt. UNHCR ensamt tar hand om uppskattningsvis 25 miljoner. Det är anledningen till att Sverige kanaliserar en så stor del av det humanitära biståndet till UNHCR och anser att det är oerhört viktigt.

Inte minst på den gala som det har refererats till tidigare framkom tydligt varför UNHCR:s arbete inte får undergrävas. Det är den väg in som flyktingar har till den del av världen som heter EU.

Jag samtalade själv med Guterres under FN-dagarna förra helgen. Hans mandatperiod är snart slut. Han har suttit på ett oerhört långt uppdrag – tio år. Det är helt riktigt att hans uppdrag tar slut.

Anf. 51 HANS LINDE (V):

Fru talman! Det här kommer att vara en av de viktigaste internationella utnämningar som sker under den här regeringens mandatperiod. Vem som blir högkommissarie kommer att ha stor inverkan dels på världens flyktingar, dels för arbetet att försvara asylrätten i en tid när asylrätten utmanas och ifrågasätts av alldeles för många.

Sverige är en av de största givarna till UNHCR. Det ger oss stort inflytande över processen om vem som ska utses. Jag är lite förvånad över att vi inte kan få ett tydligare besked från regeringen om vem man kommer att ha som sin kandidat. Det börjar brinna i knutarna. Posten kommer att utses snart.

För mig är Thorning-Schmidt en mycket olämplig kandidat till uppdraget. Helle Thorning-Schmidt blev kritiserad av UNHCR när hon var statsminister för att hon inskränkte asylrätten och för att hon inskränkte rätten till familjeåterförening. Hon valde i våras att gå till val som ledare för de danska socialdemokraterna med ett budskap där asylsökande misstänkliggjordes.

Kan Åsa Romson i dag utesluta att den här regeringen kommer att stödja Helle Thorning-Schmidt som högkommissarie för UNHCR?

Anf. 52 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Fru talman! Jag konstaterar att det är en utnämningsprocess som inte ligger i Sveriges händer utan i FN:s och FN:s generalsekreterares händer.

Det är riktigt att länder ibland intar en ståndpunkt i sina rekommendationer till, eller dialog med, FN om kandidaterna, framför allt vilka kvalifikationer en sådan kandidat ska ha.

Där har Sverige ställt ett tydligt krav. Vi ställer höga krav på att den som tar uppdraget också har en ambitiös agenda när det gäller att stå upp för mänskliga rättigheter, legala vägar in och regelverket. Det är ett oerhört viktigt kvalifikationskrav från Sveriges sida.

Vi konstaterar också att Helle Thorning-Schmidt är en av kandidaterna. Jag träffade på flera kandidater under vistelsen i New York. Det finns flera kompetenta och meriterade kandidater.

Helle har varit regeringschef. Vi kan konstatera i sammanhanget att en tidigare sådan bakgrund brukar ha betydelse. Hon tillhör dessutom den nordiska kretsen. Med dessa konstateranden kan man nog komma fram till olika ställningstaganden om vad som är bra för organisationen. I slutändan kommer FN:s generalsekreterare att besluta. Men Helle Thorning-Schmidt är nordisk kandidat.

Möjlighet att åtala återvändande terrorister

Anf. 53 ROGER HADDAD (FP):

Fru talman! Min fråga går till inrikesminister Anders Ygeman.

Vi har den senaste veckan sett att fokus i FN-skrapan i New York har varit på krigets Syrien. Det har varit av två skäl, dels för att få stopp på lidande, krig och konflikter, dels för att människor flyr från den terror som finns i Irak, Syrien och omkringliggande länder.

I april lyfte vi upp frågan om möjligheten för svenska myndigheter att åtala fler personer som deltar i strid, reser dit ned och kommer tillbaka. Det är trots allt ungefär 300 som har rest ned och 100 som har kommit tillbaka.

Sverige föreslog bland annat ökade resurser, vilket vi också har gjort i dag, till Åklagarmyndigheten mot terrorism och krigsbrott. Vi i Folkpartiet blev lite förvånade när vi såg att regeringen i sin budget inte förstärker åklagarväsendet för att åtminstone underlätta för myndigheterna att åtala och så småningom döma de terrorister som faktiskt begår de avskyvärda brotten.

Anf. 54 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Fru talman! Det mest förvånande, Roger Haddad, är att den borgerliga regeringen under sin regeringsperiod inte lyckades kriminalisera terror-krigsresorna. Det är den främsta enskilda orsaken till att vi inte har kunnat döma människor för att ha begett sig ut på terrorkrigsresorna, deltagit i träningsläger och deltagit i finansiering.

Trots de brister som finns i lagstiftningen har polis och säkerhetspolis gjort ett antal gripanden.

Under de senaste åren har vi förstärkt åklagarämbetet med över 130 miljoner kronor, mycket till stor del med hjälp av Alliansens politik. Det gör att Åklagarmyndigheten i dag anser sig ha en bra finansiering.

I den budget som nu ligger på riksdagens bord tillskjuter vi i storleksordningen 300 miljoner under de närmaste fyra åren till Säpos verksamhet för att kunna lagföra dem som gör sig skyldiga till terrorkrigsbrott. Med förlov sagt tror jag inte att 5 miljoner, som Folkpartiet har föreslagit, för tre åklagare kommer att vara avgörande. Det avgörande är att vi kan få en lagstiftning på plats som det går att döma efter.

Anf. 55 ROGER HADDAD (FP):

Fru talman! Inrikesministern väljer att vilseleda riksdagen.

Regeringen har inte lagt fram en enda krona till en riksenhet mot terrorism. Med Folkpartiets förslag skulle det innebära en fördubbling av antalet åklagare. Dagens bemanning är utifrån läget med 20–30 terrorister som reste ned. Nu är vi uppe i 200–300 personer.

Jag noterar att inrikesministern och regeringen inte har en enda krona till en internationell kammare för krigsbrott och inte heller till en riksenhet mot terrorism.

Dessutom lovade inrikesministern i både juni och augusti att lagstiftningen ska skärpas i höst. Jag kan meddela kammaren att det inte finns ett enda förslag på riksdagens bord för att under hösten skärpa terrorlagen. Oavsett kommande skärpningar kommer vi inte att kunna lagföra fler, enligt experterna. Det är redan i dag illegalt att rekrytera, finansiera och på olika sätt stötta krigsbrott. Det är redan i dag kriminaliserat. Men vi måste förstärka åklagarväsendet om vi ska kunna döma någon.

Anf. 56 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Fru talman! Jag kan avslöja för Roger Haddad att inte heller Roger Haddad ens i Folkpartiets budget har en enda krona till terrorbrottsåklagare. Riksdagen fördelar inte pengar på det sättet. Riksdagen fördelar pengar till åklagarämbetet. Sedan är åklagarämbetet fritt att inom ramen för sin budget prioritera sin verksamhet. Det gäller för Folkpartiets budgetförslag, och det gäller för regeringens budgetförslag.

Det stämmer att terrorism naturligtvis är olagligt i Sverige, men bris-terna i lagstiftningen är tyvärr frapperande. Det är förbjudet att tillhandahålla terrorträning, men det är inte förbjudet att ta emot terrorträning. Det är alltså helt lagligt, tyvärr, att åka på terrorträningsläger.

Det är denna brist som Roger Haddads regering hade att täppa till men inte lyckades med. Denna brist kommer den här regeringen att täppa till. Vi kommer att lägga ett förslag på riksdagens bord om att kriminalisera terrorkrigsresor – något som borde ha gjorts för länge sedan.

Anf. 57 MAGDA RASMUSSEN (MP):

Fru talman! Min fråga riktar sig till inrikesminister Anders Ygeman.

Jag tror att vi är många som den senaste tiden har blivit både berörda och rörda av den öppenhet och solidaritet som väldigt många svenska medborgare har visat de många som kommer till vårt land just nu. Men vi måste också se att vi fortfarande har problem med rasistiska strukturer och diskriminering i vårt samhälle.

Tidigare i höstas rapporterades det om flera attacker mot asylboenden, till exempel bombplaceringar och brinnande kors. Detta är såklart väldigt viktigt för polisen, som är en myndighet som Ygeman ansvarar för, att komma åt.

På 90-talet fördes det statistik specifikt över hur många attacker som skedde mot asylboenden. Jag vet att man också kan göra det i Tyskland. Finns det från regeringen någon vilja att bättre kunna föra statistik så att vi kan arbeta bort problemet?

Anf. 58 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Fru talman! Den här frågan liknar den som Maria Abrahamsson tidigare ställde, fast på ett annat område. Det som är gemensamt för de två frågeställningarna är att de rör brott mot en speciell grupp under speciella omständigheter men inte utgör en speciell brottstyp. Det är därför man inte i polisens register kodar enligt detta system. Man kan diskutera om den statistik som polisen för kan bli bättre.

Vad jag däremot kan säga till både Maria Abrahamsson och Magda Rasmussen är att polisen följer utvecklingen och kontinuerligt bedömer hotbilden både generellt och mot enskilda boenden. Det sker i underrättelsehänseende, men polisen för inte statistik som presenteras offentligt.

Det underrättelsearbete som görs är att man vid behov förstärker skyddet runt asylboenden genom ökad tillsyn eller bevakning.

Anf. 59 MAGDA RASMUSSEN (MP):

Fru talman! När det gäller den här typen av hatbrott handlar det till viss del om att bedöma ifall de har ökat eller minskat. Brå släppte nyligen en rapport som visade att antalet anmälningar hade ökat kraftigt, med ungefär 14 procent jämfört med tidigare perioder. Vad är inrikesministerns bedömning? Ökar de här brotten i antal, eller är det anmälningsviljan som har ökat? Hur jobbar polisen med att komma åt hatbrott? Det är ju en prioritering från regeringens sida att polisen ska jobba tydligare med de här brotten, så att de människor som anmäler känner att det ger någonting, till exempel för de kvinnor som vi i dag vet attackeras därför att de bär slöja, blir bespottade för att de har en brytning och så vidare.

Det är otroligt viktigt som ett demokratiskt och öppet land att vi ser till att alla människor känner sig delaktiga i vårt samhälle.

Anf. 60 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Fru talman! Jag ska naturligtvis vara försiktig med att överpröva eller ompröva Brås statistik. Men jag tror att förklaringen ligger i både och. Jag tror tyvärr att det har skett en ökning av hatbrotten, men jag tror också,

vilket är glädjande, att det har skett en viss ökning av anmälningssbenägenheten. Men den måste öka ytterligare, för en betydande del av dem som utsätts för hatbrottslighet anmäler det aldrig. Det har att göra med att det ofta är marginaliserade grupper eller grupper som tyvärr står långt från rättssamhället och inte alltid upplever att rättssamhället står på deras sida.

Polisen har nu tillfört betydande resurser för bekämpning av hatbrottsverksamheten, en fördubbling. Man har infört speciella enheter i Malmö, Göteborg och Stockholm, alltså i region Syd, region väst och region Stockholm. I de andra polisregionerna skapar man speciella förmågor för att komma till rätta med den här brottsligheten. Min förhoppning är att det kommer att öka anmälningssbenägenheten men också lösa fler hatbrott.

Matchningsproblemen på arbetsmarknaden

Anf. 61 ARON MODIG (KD):

Fru talman! Min fråga går till gymnasie- och kunskapslyftsministern.

Skolverket presenterade ju i går ny betygsstatistik som visade på att antalet elever som lämnar grundskolan utan gymnasiebehörighet ökar. Vi vet också att många unga går arbetslösa, samtidigt som det tydligt finns brist på människor som vill och kan arbeta inom exempelvis verkstadsindustrin, skolan och sjukvården. Vi har ett stort matchningsproblem. Det konstaterade också statsrådet i tv i helgen. Där är vi överens. Vi är nog också överens om att alliansregeringen i vissa avseenden kunde ha gjort mer på området.

Min fråga är: När jag om ett år igen frågar gymnasie- och kunskapslyftsministern vad hon har gjort för att minska matchningsproblemet, vad svarar statsrådet då?

Anf. 62 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S):

Fru talman! Jag tackar Aron Modig för frågan, en väldigt bra fråga. Precis som Aron Modig säger har vi ett allvarligt matchningsproblem på vår arbetsmarknad. Vi har väldigt många arbetslösa, alldeles för många ungdomar som inte fixar sin skolgång och därmed går ut i arbetslöshet, samtidigt som väldigt många arbetsgivare vill anställa men inte hittar den kvalifikation de behöver. Då måste utbildningsväsendet matcha ihop detta.

Därför går regeringen fram med historiska investeringar i vuxenutbildningen. Vi inför en rättighetsbaserad komvux, så att alla ska kunna ta sig igenom gymnasiet, vi investerar kraftigt i yrkesutbildningar för att möta de bristyrken som finns och vi kommer att utbilda människor till jobb. Det här syns redan i budgetpropositionen som regeringen presenterade förra måndagen.

Anf. 63 ARON MODIG (KD):

Fru talman! Tack, statsrådet, för svaret!

Jag är naturligtvis glad att regeringen tar matchningsproblemet på allvar, även om jag inte stöder alla de åtgärder som regeringen föreslår. Jag tror tyvärr inte att de kommer att få avsedd effekt, och jag tror till och med att vissa av dem kommer att vara kontraproduktiva.

Åtgärder i all ära, men vi ser ju också problem i dag med att ungdomar väljer gymnasieutbildningar med helt enkelt för dåliga förutsättningar att

faktiskt ge jobb. Här behöver vi säkert förbättra studievägledningen, tror jag. Men vi behöver också få ungdomar att själva ta ett större ansvar för att informera sig om vilka utbildningar som med hyfsad sannolikhet faktiskt leder till ett arbete.

Därför vill jag fråga statsrådet: När jag igen om ett år ställer frågan vad regeringen har gjort för att sätta igång en positiv spiral och för att få fler ungdomar att ta ansvar och faktiskt vilja lyckas, vad blir svaret då?

Anf. 64 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S):

Fru talman! Jag kan konstatera att den här regeringen har två prioriteringar som syns tydligt i den budgetproposition som vi levererade till riksdagen förra veckan, och det är jobben tillsammans med skolan.

Vi investerar i lärarna, höjer deras löner. Vi investerar i mindre skolklasser. Vi ger skolor som har tuffare förutsättningar mer resurser, så att de ska klara av sina utmaningar. Vi investerar i yrkesprogrammen på gymnasiet, som ofta leder till jobb, så att fler lärare blir behöriga och så att fler vill bli lärare inom dessa program. Och vi jobbar med att bygga upp en attraktiv bild av dessa gymnasieprogram, någonting som den borgerliga regeringen dessvärre misslyckades med då man snarare lyckades stigmatisera yrkesprogrammen och deras elever genom att beskriva dem som några som ingenting vill och ingenting kan. Det är väldigt olyckligt, för det här är jobbsugna elever som det handlar om.

Det svenska snuset

Anf. 65 ERIK ANDERSSON (M):

Fru talman! Det finns mycket att bli upprörd över om Sveriges väg in i framtiden. Men jag har en fråga till statsrådet Gabriel Wikström om det svenska snuset.

Det svenska snuset anser jag är hotat av regeringens tolkning av tobaksdirektivet. Det finns ett tilläggsdirektiv, ett uppdrag om exponeringsförbud och krav på neutrala tobaksförpackningar.

I Sverige har vi drygt 1 miljon snusare. Detta förslag är negativt för konsumentskyddet, och det kan strida mot tryckfrihetsförordningen.

Min fråga till statsrådet Gabriel Wikström är därför: Hur ser statsrådet på det försämrade konsumentskyddet när det gäller snuset?

Anf. 66 Statsrådet GABRIEL WIKSTRÖM (S):

Fru talman! Jag tackar Erik Andersson för frågan.

Vi har ett mål som riksdagen har ställt sig bakom som handlar om att minska tobaksanvändningen i vårt land. Bakgrunden till målet är givetvis att tobaken dödar och skadar människor varje år. De senaste åtta åren har 100 000 människor dött på grund av tobak i olika former, och 800 000 har insjuknat i tobaksrelaterade åkommor.

Jag är osäker på vad frågeställaren syftar på när han säger att vi vill försämrade konsumentskyddet. I tidigare debatter i denna kammare har det dock ifrågasatts om snus verkligen ska klassas som en hälsofarlig vara. Låt mig därför avsluta med att läsa upp några av de cancerframkallande ämnen som har påvisats i snus. Det är bland annat N-nitrosaminer, polycykliska kolväten, aldehyder, tungmetaller och alfastrålarne polonium 210.

Anf. 67 ERIK ANDERSSON (M):

Fru talman! Jag hör att statsrådet är påläst på vad snus innehåller. Snus är ett livsmedel precis som riskakor, och riskakor är också farliga enligt det larm som kom häromdagen. Men det finns väl inga förslag på att förbjuda innehållsförteckning på riskakor?

Jämför vi med övriga EU är antalet sjuka i tobaksrelaterade sjukdomar i Sverige lågt. Det är nog mycket det svenska snusets förtjänst. Därför är det en gåta att regeringen motarbetar det svenska snuset.

Det har vuxit fram en del småproducenter av snus i Sverige. De är nu oroliga och står inför en ovisshet om de kan växa med tanke på att direktivet inte blir färdigbehandlat förrän 2016, om jag inte minns fel.

Anf. 68 Statsrådet GABRIEL WIKSTRÖM (S):

Fru talman! Den svenska politiken på detta område har varit framgångsrik eftersom det har funnits en bred uppslutning och vi har jobbat enträget med tobaksfrågan. Vi har också gjort det i ett och samma sammanhang.

Snus är inte klassat som livsmedel. Däremot är det delvis reglerat enligt livsmedelslagen. Det har att göra med framställningsprocessen och att man ska kunna inspektera så att det finns goda arbetsmiljöförhållanden där det tillverkas snus. Vi håller på att se över om detta kan regleras på ett mer tillämpligt sätt, men detta har varit huvudanledningen.

Varför ska man ta bort innehållsförteckningen? Erik Andersson tycker att det är en försämring för konsumenten. I tobaksproduktdirektivet sägs att ett förbud mot att ange halten av nikotin, tjära och kolmonoxid på tobaksprodukter handlar om att inte ge missvisande information till konsumenten så att konsumenten tror att en produkt som innehåller något mindre tjära skulle vara mer hälsosam. Det går nämligen inte att bevisa.

Asylsökandes skolgång

Anf. 69 ROBERT STENKVIST (SD):

Fru talman! Min fråga går till statsrådet Aida Hadzialic.

Just nu kommer det ett stort antal asylsökande till vårt land. Strömmarna av asylsökande verkar inte avta, i alla fall inte enligt de prognoser jag har tagit del av. Enligt uppgifter kommer det kanske tusen asylsökande i veckan till vårt land.

Har statsrådet någon uppfattning om hur många av dessa som kommer att börja i grundskola och gymnasieskola? Finns det förutsättningar att ta emot alla dessa asylsökande? Dessa människor talar inte svenska. Ska de in i vanliga klasser direkt? Ska de få svenskundervisning? Om de ska få svenskundervisning, finns det svensklärare? Det rör sig om ett jättestort antal. Hur många av dem befinner sig i gymnasieåldern? Ska de i så fall börja i svensk gymnasieskola?

Anf. 70 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S):

Fru talman! Tack för frågan, Robert Stenkvis!

Låt mig börja med att vara lite personlig. Jag kom själv till Sverige som liten, och tack vare den svenska skolan kunde jag göra en klassresa. För

mig var språket och utbildningen de huvudsakliga nycklarna för att komma in i samhället.

Jag vill självfallet att vartenda barn och varenda ungdom som kommer till Sverige ska få samma möjlighet. Därför investerar regeringen kraftigt för att skolor med tuffa förutsättningar ska få mer resurser. Vi investerar i lärarna så att det kan bli fler lärare till de så kallade introduktionsprogrammen och till sfi. Vi investerar i svenska från dag ett. Studieförbunden har fått i uppdrag att undervisa de asylsökande i svenska.

Vi bygger alltså upp en ordentlig kedja för språkundervisning och utbildning.

Anf. 71 ROBERT STENKVIST (SD):

Fru talman! Även jag har gjort en klassresa eftersom jag står här i dag.

Kommer alla de åtgärder regeringen vidtar att räcka? Det här är opladerad tillströmning. Det får vi väl se.

Hur kommer detta att påverka den svenska skolan? Vi har sett att den har fallit som en sten i de internationella PISA-undersökningarna, och vi ska nu anstränga oss allt vi kan för att vända utvecklingen. Hur kommer detta att påverka utvecklingen i internationella mätningar?

Enligt P4 Malmö har Malmö grundskoleförvaltning beslutat att det ska råda fritt skolval för de nya asylsökande som kommer. Skolorna ska bereda ett visst antal platser för att de asylsökande ska kunna göra ett fritt skolval. Är det en vettig prioritering i tider som dessa?

Anf. 72 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S):

Fru talman! Jag tror att det kommer att gå bra för de allra flesta. Så har det sett ut historiskt, och jag tror att det kommer att se ut så även framåt. Självfallet kommer det att vara en ansträngning, i alla fall i första början.

Visst har elever i gymnasieåldern som flyr från ett krig och kommer hit det lite svårare. Samtidigt ser vi att det går bra för de elever som har kommit före skolåldern. Frågan är inte om eleven har utländsk bakgrund eller inte. Frågan handlar mer om när de börjar skolan och i vilket sammanhang.

Det är därför vi resursfokuserar på att alla barn ska få en bra start i skolan. Vi förstärker där det behövs i gymnasieskolan genom att exempelvis investera i lärarna, som är nyckeln till en bra skolgång.

Den sociala barn- och ungdomsvården

Anf. 73 YASMINE LARSSON (S):

Fru talman! Min fråga går till statsrådet Regné.

Under senare år har det uppmärksammats att det i många kommuner råder en allvarlig situation inom individ- och familjeomsorgen, i synnerhet inom den sociala barn- och ungdomsvården. På flera håll brottas verksamheten med omfattande personalomsättning och hög arbetsbelastning. Det behövs tillräckliga resurser, ett lokalt, tydligt ledarskap och bra förutsättningar för chefer.

Det behövs också politiska prioriteringar. Utsatta barn måste prioriteras av samhället. Den sociala barn- och ungdomsvården måste ha bra förutsättningar för att kunna göra ett bra arbete.

Anf. 74 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S):

Fru talman! Jag tackar Yasmine Larsson för frågan.

Det här är ett angeläget område. Att samhället klarar av att möta barn med stora behov när de behöver samhället är något av det viktigaste vi kan satsa resurser på.

Socialtjänsten är under stark press, särskilt den sociala barn- och ungdomsvården. Det finns många rapporter om det från Sveriges Kommuner och Landsting, från fackliga organisationer och från akademien. Vi vet att det är så.

Krisen uppstod för flera år sedan, och regeringen har tagit sig an den med stor energi. Vi har träffat alla nationella parter för att kartlägga vad som behövs. Jag har förstärkt den nationella samordnarens uppdrag, och vi har i budgeten anslagit 250 miljoner per år under en fyraårsperiod, 1 miljard sammanlagt, för att stärka den sociala barn- och ungdomsvården. Vi gör även mer.

Anf. 75 YASMINE LARSSON (S):

Fru talman! Jag tackar statsrådet för svaret. Det är mycket glädjande att det sker förstärkningar och förbättringar på det här området. Församlingar i olika delar av vårt socialförsäkringssystem under de gångna åren har ju medfört ett ökat tryck på socialtjänsterna runt om i landet.

Detta går i sin tur såklart ut över barnen. Anmälningar om oro kan bli liggande. Utredningar görs inte inom lagstadgad tid. Det direkta mötet med de oftast stressade socialsekreterarna drabbar barnen och deras vårdnadshavare.

Det är av största vikt att barns rättigheter är säkerställda på alla områden, inte minst inom den sociala barn- och ungdomsvården. Hittar vi systematiska fel i hanteringen av barnärenden måste det rättas till. Pågår det ett sådant arbete för att hitta de systematiska felen och bristerna?

Anf. 76 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S):

Fru talman! Ja, det gör det verkligen. Som jag sa har vi en nationell samordnare vars uppdrag jag har förstärkt. Hon rapporterar kontinuerligt till mig om observationer som hon gör.

Den kris som finns är delvis en ärvd kris som beror på församlingar i andra system som har ökat pressen på socialtjänsten. Den beror också på ett antal regeländringar som är bra till sin karaktär, till exempel orosanmälningar och uppföljning av ärenden om placerade barn. Det har dock fört med sig mycket administration och byråkrati, och samordnaren har faktiskt kommit fram till att man under en arbetsdag ägnar i genomsnitt ungefär en kvart till att prata med barnet.

Här behövs utrymme för ledarskapssatsningar, nya rutiner, andra sätt att arbeta och bemanning. Därför avsätter vi den här miljarden för att stärka upp.

Nu kommer också många ensamkommande flyktingbarn. Det är ytterligare en stor uppgift som måste klaras av, och det är viktigt att vi stöder socialtjänsten i det arbetet och att kommunerna också prioriterar det på ett bra sätt.

Frågestund

Anf. 77 CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M):

Fru talman! Jag vill rikta min fråga till Aida Hadzialic i hennes egen-
skap av kunskapslyftsminister.

Jag är väldigt glad över att Sverige är ett av de länder som i dag tar
stort ansvar för de många människor som befinner sig på flykt. En av de
delar i samhället som är absolut viktigast att den fungerar för att anta de
här utmaningarna är skolan.

Överallt får vi nu signaler – inte minst från lärarfack och personer som
är att betrakta som mycket kunniga på det här området – om att man efter-
frågar svenska som andraspråk i betydligt högre utsträckning som kompe-
tensutveckling men också att det ska införas i den svenska lärarutbild-
ningen.

Jag vill se detta i ett totalt kunskapslyftsperspektiv. Hur ser vår minister
som är ansvarig för de här frågorna på att regeringen hittills har varit så
hårdnackad motståndare till att införa svenska som andraspråk på lärarut-
bildningen?

Anf. 78 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S):

Fru talman! Tack för frågan, Camilla Waltersson Grönvall!

Först och främst investerar regeringen kraftigt i skolan i stort men även
i de delar av utbildningsväsendet som har att göra med nyanländas språk-
undervisning, utbildning med mera, eftersom vi vet att det är språket till-
sammans med utbildningen som är svaret beträffande etablering.

Den här regeringen investerar pengar – både i vårbudgeten och nu i
budgetpropositionen – i kompetensutveckling för både befintliga och nya
lärare, så att de ska kunna ta kvalifikationer i fråga om svenska som and-
raspråk.

Anf. 79 CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M):

Fru talman! Tack för svaret, Aida Hadzialic!

Fortfarande saknas den viktiga satsningen att få in detta i lärarutbild-
ningen. Vi moderater har föreslagit detta. LR har föreslagit detta. Lärar-
förbundets studerandeorganisation har föreslagit detta. Men regeringen
har varit en ganska rejäl motståndare mot att gå in och göra de här föränd-
ringarna, som man är tvungen att göra i lärarutbildningen. Nuvarande lä-
rarstudenter pekar på att detta är en av de absolut största brister som man
ser. Därtill har vi andra utmaningar, som digitaliseringskompetens och le-
darskapsutveckling. Det finns mycket i den svenska lärarutbildningen som
behöver utvecklas, men jag vill särskilt lyfta svenska som andraspråk som
en av de viktigaste frågorna.

Alla lärare kommer förr eller senare i kontakt med barn som har annat
modersmål än svenska. Behöver vi inte nu gå in och förändra den svenska
lärarutbildningen?

Anf. 80 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S):

Fru talman! Tack, Camilla Waltersson Grönvall!

Jag tycker att vi ska fokusera på det som är viktigt, det vill säga att
regeringen möjliggör för fler lärare att få utbildning inom svenska som

andraspråk. Vi gör det för de lärare som är verksamma i dag och för dem som vill bli lärare i framtiden. Vi ser att det finns ett stort behov vad gäller introduktionsprogrammen och sfi, så de kanalerna öppnas, samtidigt som regeringen bygger ut både skolan och vuxenutbildningen, så att dagens barn ska kunna klara skolan bättre men också så att fler vuxna ska kunna utbildas både när man är nyanländ och när man redan är en del av samhället. Vi vill ju att utbildning ska leda till jobb och etablering i vårt samhälle.

Prot. 2015/16:10
1 oktober

Frågestund

Intresseanmälan för investering i höghastighetsbanor

Anf. 81 FREDRIK CHRISTENSSON (C):

Fru talman! Jag vill ställa min fråga till statsrådet Åsa Romson.

En av framtidens viktigaste satsningar i Sverige är höghastighetsbanorna runt om i landet. Den senaste veckan har det blivit stor politisk diskussion i det ämnet. Det har pratats om en offert från Kina och att man skulle kunna spara 25 miljarder på att bygga höghastighetstågen och att det skulle kunna gå mycket snabbare.

Det visade sig inte vara en offert, utan det handlade om en intresseanmälan med en utförandeplan som har kommit till trafikutskottets ordförande.

Min fråga till statsrådet är om regeringen har fått kännedom om denna intresseanmälan och utförandeplan och i så fall på vilket sätt.

Anf. 82 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Fru talman! Tack för frågan!

Jag tror att debatten om behovet i Sverige av att bygga tåg som går snabbare och går i tid går längre tillbaka än en vecka. Jag skulle säga att den diskussionen har förts under de senaste åren. Inte minst var det en starkt pådrivande diskussion under förra mandatperioden.

Det är positivt att det nu finns en mycket stark uppslutning för att vi behöver bygga ut det svenska järnvägssystemet. Vi behöver stärka det och bygga ut det, och tågen behöver i framtiden kunna gå snabbare.

Det är klart att det är intressant att höra vad andra aktörer i andra länder säger om detta. Det har de gjort på öppna seminarier och på andra sätt, och det sker naturligtvis diskussioner också inom ramen för Sverigeförhandlingarna, där statens förhandlingsman kontra kommunerna och regionerna tittar på vilken stärkt kapacitet man behöver. All kunskap behövs i detta om hur man kan bygga snabbt och robust och göra det till så liten kostnad som möjligt. Det tror jag är en mycket bra grund för svensk järnväg. Det är regeringens inställning, och det har jag sett att det är fler som delar.

Anf. 83 FREDRIK CHRISTENSSON (C):

Fru talman! Tack, Åsa Romson!

Tyvärr uppfattade jag inte något svar på frågan om regeringen känner till denna intresseanmälan från det företag som det har varit tal om under den senaste veckan, alltså intresseanmälan med en utförandeplan – om och i så fall på vilket sätt regeringen har fått kännedom om detta. I annat fall är det anmärkningsvärt att det har kommit ett företag som är intresserat av att investera i Sverige men att regeringen inte har fått kännedom om detta.

Jag skulle gärna vilja att ministern förtydligar sitt svar på detta, om regeringen har fått kännedom om detta eller inte.

Anf. 84 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Fru talman! Jag förmodar att man inom ramen för det arbetsområde i regeringen där man är mycket intresserad av att veta vad andra aktörer kan bidra med när det gäller att bygga ut den svenska infrastrukturen är väl informerad om de öppna kunskapsseminarier och annat som har försiggått där aktörer har varit mycket tydliga med vad de kan i Sverige.

Någon regelrätt upphandlingsprocess när det gäller höghastighetsbanor i Sverige pågår inte, och därför finns inte heller den formella handling som jag har förstått att en del har förstått det som skulle finnas på bordet. Men när det gäller detaljer om exakt vilka handlingar som har inkommit till infrastrukturministern kan jag tyvärr naturligtvis inte svara korrekt här i riksdagens kammare, eftersom jag inte har diariet från infrastrukturministerns departement.

Behovet av yrkesutbildning

Anf. 85 LENA EMILSSON (S):

Fru talman! Min fråga riktar sig till statsrådet Aida Hadzialic.

Vi har i dag många arbetslösa, och en hel del av dem är ungdomar. En del har klarat av gymnasiet, medan andra har ofullständiga betyg. Vi har också dem som har färdig gymnasieutbildning som saknar yrkesämnen, till exempel programmering, plåtslageri eller vårdämnen. Det är ett problem, eftersom det är många företagare som efterfrågar de kunskaperna.

Vi har också problem med kommuner som vill anordna yrkeshögskoleutbildning men inte får det. Det skulle lösa en del av matchningsproblematiken på arbetsmarknaden.

Det finns ett behov av en sorts mellanting mellan gymnasieutbildning och en ren yrkeshögskoleutbildning där man kan läsa just yrkesämnen. Hur ska man kunna tillgodose individens och arbetsmarknadens behov?

Anf. 86 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S):

Fru talman! Jag tackar Lena Emilsson för frågan.

Jag är mycket stolt över att regeringen investerar i yrkeshögskolan i samband med budgetpropositionen som nu har lagts fram. Vi gör en 20-procentig påbyggnad, vilket kommer att betyda att fler kommer att kunna ta sig igenom dessa utbildningar. Vi vet att nio av tio som tar sig igenom en YH-utbildning får jobb. Vi vet också att vi kommer åt matchningsproblemet på arbetsmarknaden samtidigt som företagen får den kompetensförsörjning som de behöver. Vi slår alltså två flugor i en smäll. Det gör att många fler kommer att komma i jobb samtidigt som arbetsmarknaden kommer att kunna få den kompetens som den vill ha. Yrkeshögskolan kommer därför att vara ett jätteviktigt verktyg för att matchningen ska bli bättre på vår arbetsmarknad.

Anf. 87 LENA EMILSSON (S):

Fru talman! Det har funnits ett problem för dem som har en färdig gymnasieutbildning. De har inte kunnat läsa speciella yrkesämnen, till exempel

vårdämnen, programmering – det kanske i och för sig är lättare – plåtslageri och så vidare. De har varit hänvisade till att söka ett gymnasieprogram med en sådan inriktning. Då kommer de alltid sist i kön, eftersom de redan har en gymnasieutbildning.

Finns det risk för att de kommer att hamna sist i kön även framdeles om de bara vill ha påfyllnad av yrkesämnen?

Anf. 88 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S):

Fru talman! I samband med regeringens investeringar i Kunskapslyftet, där vi bygger ut vuxenutbildningen och däribland den yrkesinriktade vuxenutbildningen samtidigt som vi bygger ut yrkeshögskolan, kommer fler att ges möjlighet att yrkesutbildas för att kunna ta de jobb som finns. Den problematik som innebär att många hamnar långt bak i kön och inte kan utbilda sig till det som vi vet att arbetsmarknaden efterfrågar håller regeringen på att diska av nu genom att vi gör så kraftiga investeringar i utbildningssystemet och öppnar upp för det livslånga lärandet.

Jag har som min devis att den som inte har en utbildning, den som har en gammal utbildning och den som har fel utbildning ska få rätt utbildning. Det är så den här regeringen jobbar.

Anf. 89 TREDJE VICE TALMANNEN:

Därmed är dagens frågestund avslutad. Jag vill tacka statsråden och deltagande ledamöter.

§ 9 Bordläggning

Följande dokument anmälades och bordlades:

Propositioner

2015/16:3 Tydligare redovisningsregler och nya rapporteringskrav för utvinningsindustrin

2015/16:18 Ändringsprotokoll nr 15 – Nya regler för att öka Europadomstolens effektivitet

Skrivelse

2015/16:27 Riksrevisionens rapport om återfall i brott

Motioner

med anledning av prop. 2014/15:131 Skattetillägg: Dubbelprövningsförbudet och andra rättssäkerhetsfrågor

2015/16:259 av Olle Felten m.fl. (SD)

med anledning av prop. 2014/15:137 Obligatoriska bedömningsstöd i årskurs 1

2015/16:130 av Daniel Riazat m.fl. (V)

med anledning av prop. 2014/15:145 Ökad reglering av barns underhåll utanför underhållsstödet

2015/16:189 av Johan Forssell och Solveig Zander (M, C)

2015/16:256 av Emma Henriksson m.fl. (KD)

Prot. 2015/16:10

1 oktober

Frågestund

med anledning av prop. 2014/15:147 Det kommunala vårdnadsbidraget
avskaffas

2015/16:171 av Johan Forssell m.fl. (M)

2015/16:172 av Linus Bylund m.fl. (SD)

2015/16:257 av Roland Utbult m.fl. (KD)

med anledning av prop. 2014/15:148 Domstolsdatalag

2015/16:253 av Beatrice Ask m.fl. (M)

med anledning av skr. 2014/15:144 Åtgärder för att göra samhället mer
motståndskraftigt mot våldsbejakande extremism

2015/16:131 av Jonas Millard och Fredrik Eriksson (SD)

2015/16:156 av Andreas Norlén m.fl. (M, C, FP, KD)

med anledning av skr. 2014/15:146 Förebygga, förhindra och försvåra –
den svenska strategin mot terrorism

2015/16:190 av Roger Haddad m.fl. (FP)

2015/16:249 av Beatrice Ask m.fl. (M)

2015/16:254 av Kent Ekeröth och Adam Martinen (SD)

2015/16:255 av Andreas Carlson m.fl. (KD)

§ 10 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 29 september

2015/16:21 Teach for Sweden

av *Maria Stockhaus* (M)

till utbildningsminister Gustav Fridolin (MP)

2015/16:22 Förbättrad lärarutbildning

av *Maria Stockhaus* (M)

till statsrådet Helene Hellmark Knutsson (S)

2015/16:23 Karensystem för personal som lämnar statsförvaltningen

av *Mikael Oscarsson* (KD)

till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

2015/16:24 Matchfixning

av *Saila Quicklund* (M)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2015/16:25 Regeringsutspel om försvårande av uthyrning av bostad

av *Mats Green* (M)

till statsrådet Mehmet Kaplan (MP)

den 30 september

2015/16:26 Skatteintäkter från nedtrappning av jobbskatteavdraget

av *Fredrik Schulte* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2015/16:27 Sjunkande intäkter från arbetsgivaravgifterna
av *Fredrik Schulte* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2015/16:28 Döljande av arbetslösheten genom sjukskrivningar
av *Fredrik Schulte* (M)

till socialförsäkringsminister Annika Strandhäll (S)

2015/16:29 Vitryssland

av *Christian Holm Barenfeld* (M)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

2015/16:30 Motköp i samband med vapenaffärer

av *Stig Henriksson* (V)

till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

Prot. 2015/16:10

1 oktober

§ 11 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 29 september

2015/16:44 Skolverkets styrning

av *Erik Bengtzboe* (M)

till utbildningsminister Gustav Fridolin (MP)

2015/16:45 Akademiska Hus

av *Jesper Skalberg Karlsson* (M)

till närings- och innovationsminister Mikael Damberg (S)

2015/16:46 Svenskt deltagande i Natos snabbinsatsförband

av *Hans Wallmark* (M)

till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

2015/16:47 Prao och arbetslivsanknytning i skolan

av *Erik Bengtzboe* (M)

till utbildningsminister Gustav Fridolin (MP)

2015/16:48 Högre skatt på biobiljetter

av *Sten Bergheden* (M)

till kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke (MP)

2015/16:49 Outnyttjade statsbidrag

av *Erik Bengtzboe* (M)

till utbildningsminister Gustav Fridolin (MP)

2015/16:50 Fängslade studenter i Burma

av *Roger Haddad* (FP)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

den 30 september

2015/16:51 Prao som hjälp för framtida yrkesval

av *Betty Malmberg* (M)

till arbetsmarknadsminister Ylva Johansson (S)

2015/16:52 Regeringens åtgärder för att minska antalet självmord i Sverige

av *Betty Malmberg* (M)

till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2015/16:53 Det kommunala avfallsmonopolet

av *Sofia Arkelsten* (M)

till klimat- och miljöminister Åsa Romson (MP)

2015/16:54 Ålandsöverenskommelsens förpliktelser

av *Per Lodenius* (C)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

§ 12 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 30 september

2015/16:8 Åtgärder för att stoppa rattonykterheten

av *Sten Bergheden* (M)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2015/16:12 Kronofogdemyndighetens uppgifter

av *Boriana Åberg* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2015/16:11 Minknäringen

av *Åsa Coenraads* (M)

till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)

2015/16:15 Ökat skattekrångel med nya regler för RUT och ROT

av *Lars Hjälmered* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2015/16:17 Regeringens förslag att göra det mindre lönsamt för äldre att arbeta

av *Lars Hjälmered* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2015/16:16 Hur många människor som får sänkt disponibelinkomst 2016

av *Lars Hjälmered* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2015/16:25 De svenska mjölkböndernas situation

av *Erik Bengtzboe* (M)

till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)

2015/16:21 Neddragning på vuxenutbildning

av *Roger Haddad* (FP)

till statsrådet Aida Hadzialic (S)

2015/16:24 Elområden samt förseningen av Sydvestlänken

av *Jonas Jacobsson Gjörtler* (M)

till statsrådet Ibrahim Baylan (S)

2015/16:20 Beredningen av nya Natura 2000-områden på norra Gotland

av *Jesper Skalberg Karlsson* (M)

till klimat- och miljöminister Åsa Romson (MP)

2015/16:13 Näringslivspaket för Gotland

av *Jesper Skalberg Karlsson* (M)

till närings- och innovationsminister Mikael Damberg (S)

2015/16:14 Näringslivspaket för Gotland

av *Jesper Skälberg Karlsson* (M)

till närings- och innovationsminister Mikael Damberg (S)

2015/16:19 Neddragningar av landsbygdsprogrammet

av *Eskil Erlandsson* (C)

till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)

2015/16:22 Regionaliserad läkarutbildning i norra Sverige

av *Per Åsling* (C)

till statsrådet Helene Hellmark Knutsson (S)

2015/16:18 Resultatuppföljning på anordnar- och utbildningsnivå

av *Erik Bengtzboe* (M)

till statsrådet Aida Hadzialic (S)

2015/16:28 Sjukdomar vid hundavel

av *Birgitta Ohlsson* (FP)

till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)

2015/16:31 Försämrade drivkrafter för högre utbildning

av *Erik Bengtzboe* (M)

till statsrådet Helene Hellmark Knutsson (S)

2015/16:30 Blekinge tekniska högskolas framtid

av *Erik Bengtzboe* (M)

till statsrådet Helene Hellmark Knutsson (S)

2015/16:33 Skolgång för nyanlända

av *Erik Bengtzboe* (M)

till utbildningsminister Gustav Fridolin (MP)

2015/16:34 Skolgång för barn till EU-migranter

av *Erik Bengtzboe* (M)

till utbildningsminister Gustav Fridolin (MP)

Prot. 2015/16:10

1 oktober

§ 13 Kammaren åtskildes kl. 15.03.

Förhandlingarna leddes

av andre vice talmannen från sammanträdets början till ajourneringen

kl. 13.20 och

av tredje vice talmannen därefter till sammanträdets slut.

Vid protokollet

LISA GUNNFORS

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

§ 1 Val av ledamöter och suppleanter i Nordiska rådets svenska delegation	1
§ 2 Avsigelser.....	2
§ 3 Anmälan om kompletteringsval	2
§ 4 Ärenden för hänvisning till utskott	2
§ 5 Svar på interpellationerna 2015/16:8 och 9 om drivkrafter till jobb.....	3
Anf. 1 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S)	3
Anf. 2 HANIF BALI (M).....	3
Anf. 3 FREDRIK SCHULTE (M)	4
Anf. 4 ALI ESBATI (V)	5
Anf. 5 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S)	6
Anf. 6 HANIF BALI (M).....	7
Anf. 7 FREDRIK SCHULTE (M)	8
Anf. 8 ALI ESBATI (V)	9
Anf. 9 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S)	9
Anf. 10 HANIF BALI (M).....	10
Anf. 11 FREDRIK SCHULTE (M)	11
Anf. 12 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S).....	11
§ 6 Svar på interpellationerna 2015/16:10 och 13 om höjda arbetsgivaravgifter	12
Anf. 13 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S).....	12
Anf. 14 JENNY PETERSSON (M)	13
Anf. 15 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M)	13
Anf. 16 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S).....	14
Anf. 17 JENNY PETERSSON (M)	14
Anf. 18 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M)	15
Anf. 19 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S).....	16
Anf. 20 JENNY PETERSSON (M)	16
Anf. 21 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M)	17
Anf. 22 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S).....	17
§ 7 Svar på interpellation 2015/16:12 om minskad arbetskraft	18
Anf. 23 Socialförsäkringsminister ANNIKA STRANDHÄLL (S)	18
Anf. 24 HANIF BALI (M).....	19
Anf. 25 Socialförsäkringsminister ANNIKA STRANDHÄLL (S)	19
Anf. 26 HANIF BALI (M).....	20
Anf. 27 Socialförsäkringsminister ANNIKA STRANDHÄLL (S)	21
Ajournering.....	22
Återupptagna förhandlingar	22

§ 8 Frågestund.....	22	Prot. 2015/16:10
Anf. 28 TREDJE VICE TALMANNEN	22	1 oktober
<i>Världssavtalet med Nato</i>	<i>22</i>	
Anf. 29 LENA ASPLUND (M).....	22	
Anf. 30 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP).....	23	
Anf. 31 LENA ASPLUND (M).....	23	
Anf. 32 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP).....	23	
<i>Flyktingläger i Rinkaby</i>	<i>24</i>	
Anf. 33 MARKUS WIECHEL (SD)	24	
Anf. 34 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP).....	24	
Anf. 35 MARKUS WIECHEL (SD)	24	
Anf. 36 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP).....	24	
<i>Utländska företags etablering i Sverige</i>	<i>25</i>	
Anf. 37 ANNIKA QARLSSON (C).....	25	
Anf. 38 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP).....	25	
Anf. 39 ANNIKA QARLSSON (C).....	26	
Anf. 40 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP).....	26	
<i>Regeringens hantering av flyktingsituationen.....</i>	<i>26</i>	
Anf. 41 PATRIK BJÖRCK (S)	26	
Anf. 42 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP).....	27	
Anf. 43 PATRIK BJÖRCK (S)	27	
Anf. 44 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP).....	27	
<i>Hedersrelaterat våld.....</i>	<i>28</i>	
Anf. 45 MARIA ABRAHAMSSON (M).....	28	
Anf. 46 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	28	
Anf. 47 MARIA ABRAHAMSSON (M).....	28	
Anf. 48 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	28	
<i>Utnämningen av ny högkommissarie för UNHCR.....</i>	<i>29</i>	
Anf. 49 HANS LINDE (V).....	29	
Anf. 50 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP).....	29	
Anf. 51 HANS LINDE (V).....	29	
Anf. 52 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP).....	30	
<i>Möjlighet att åtala återvändande terrorister</i>	<i>30</i>	
Anf. 53 ROGER HADDAD (FP).....	30	
Anf. 54 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	31	
Anf. 55 ROGER HADDAD (FP).....	31	
Anf. 56 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	31	
<i>Statistik över attacker mot asylboenden</i>	<i>32</i>	
Anf. 57 MAGDA RASMUSSEN (MP).....	32	
Anf. 58 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	32	
Anf. 59 MAGDA RASMUSSEN (MP).....	32	
Anf. 60 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	32	
<i>Matchningsproblemen på arbetsmarknaden.....</i>	<i>33</i>	
Anf. 61 ARON MODIG (KD).....	33	
Anf. 62 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S).....	33	
Anf. 63 ARON MODIG (KD).....	33	
Anf. 64 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S).....	34	
<i>Det svenska snuset</i>	<i>34</i>	
Anf. 65 ERIK ANDERSSON (M)	34	
Anf. 66 Statsrådet GABRIEL WIKSTRÖM (S)	34	

Anf. 67 ERIK ANDERSSON (M)	35
Anf. 68 Statsrådet GABRIEL WIKSTRÖM (S)	35
<i>Asylsökandes skolgång</i>	35
Anf. 69 ROBERT STENKVIST (SD)	35
Anf. 70 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S)	35
Anf. 71 ROBERT STENKVIST (SD)	36
Anf. 72 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S)	36
<i>Den sociala barn- och ungdomsvården</i>	36
Anf. 73 YASMINE LARSSON (S)	36
Anf. 74 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S)	37
Anf. 75 YASMINE LARSSON (S)	37
Anf. 76 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S)	37
<i>Svenska som andraspråk i lärarutbildningen</i>	38
Anf. 77 CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M)	38
Anf. 78 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S)	38
Anf. 79 CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M)	38
Anf. 80 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S)	38
<i>Intresseanmälan för investering i höghastighetsbanor</i>	39
Anf. 81 FREDRIK CHRISTENSSON (C)	39
Anf. 82 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP)	39
Anf. 83 FREDRIK CHRISTENSSON (C)	39
Anf. 84 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP)	40
<i>Behovet av yrkesutbildning</i>	40
Anf. 85 LENA EMILSSON (S)	40
Anf. 86 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S)	40
Anf. 87 LENA EMILSSON (S)	40
Anf. 88 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S)	41
Anf. 89 TREDJE VICE TALMANNEN	41
§ 9 Bordläggning	41
§ 10 Anmälan om interpellationer	42
§ 11 Anmälan om frågor för skriftliga svar	43
§ 12 Anmälan om skriftliga svar på frågor	44
§ 13 Kammaren åtskildes kl. 15.03.	45